

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 8 korona
 Székhelyre: Negyedévre 12
 Külföldre: Negyedévre 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 G á s z l ó J ó z s e f.

Egyesszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Pillantás a jövőbe.

— okt. 18.

A történelem azt tanítja, hogy a háborúk meddő és erősorvasztó korszakai után nem sejtett mértékben fokozódik a munkakedv, a tevékenység és végső eredményben a polgárság jóléte. A história logikája szerint így kellene lennie Magyarországnak is a közel jövőben. Mert nagy és nehéz háborúnak nagy és nehéz hátrányaiban volt része ennek az országnak közel egy esztendő óta és még azontul is terjedő időben. Ha pénzürtékben akarnók kifejezni csak az Ausztriával való gazdasági hadakozás anyagi kárát, már akkor is óriási számokkal kellene dolgoznunk. A hosszú válság okozta nemzeti károsodás pedig anyagi veszteségeinket nem is sejtett arányokig fokozta.

E meddő korszak után okvetlenül következnie kell egy termékeny időszaknak, a melyben az országgyűlés egy időre háttérbe tolván a közjogi problémákat, feladatának magaslatára emelkedik és egész gondoskodását a polgárság anyagi helyzetének használására fordítja. A gazdasági kérdések olyan elemi erővel fognak kopogtatni a törvényhozás kapuján, hogy kétségtelennek kell tartanunk, miszerint a legközelebbi jövődőt a gazdasági politika fogja dominálni.

És akamerre tekintünk is ezen téren, mindenfelé sok és sürgős a teendőnk. De egyuttal nehéz és aggodalmas is az a munka, mely reánk várakozik.

Legelső sorban szemünk előtt lebeg a monarchia másik államával való gazdasági kiegyezkedés. Az országnak első rangú érdeke, hogy az Ausztriával való viszonyunk állandó rendezést nyerjen. Am itt nyomban

felbukkan az a nehéz kérdés, vajjon lehetséges lesz-e a két országgyűlésben elfogadtatni a Széll-Körber féle megállapodásokat. A magyar parlamentet illetőleg kezdettől fogva az volt a nézetünk, hogy az a kiegyezés törvénybe iktatása elől el nem zárkozhatik. A Széll Kálmán kiegyezése becsületes munka, megvédi az ország érdekeit, nyugodt lelkiismerettel törvénynyé emelhetjük. Erkölcsi lehetetlenségnek is tartjuk, hogy az meg ne történjék. Hiszen valósággal monstrozus feltevés volna, hogy ismét obstrukció bénítja meg a képviselőház működését.

De megleszen-e a reicherathban is a készség a kiegyezés finalizálására? Itt van a bökkenő. Az osztrák képviselőház november első felében összeül. Rendelkezik e Körber ur olyan csodaszerrel, melylyel élet-erőt, munkaképességet önthetne az évek óta beteg osztrák parlamentbe? És ha nem képes rá, vajjon mi következik akkor? Ime, még ki sem láboztunk az egyik bajból, máris felüti fejét a még nagyobb baj, a gazdasági kiegyezés kérdése. És ez a veszedelem nem valami ködös távolban lebeg. Veszedelmes közelségbe kerül főként az által, hogy szoros kapcsolatban van a kérdéssel az autonóm vámtarifa, melyre a külföldi szerződések kötése szempontjából elengedhetetlen szüksége van a monarchiának. Mert kiegyezés és tarifa nélkül nincsenek új szerződések, így rendeli ezt a 99. XXX. tc. a Széll-formula. Új szerződési tárgyalásokra pedig sürgősen el kell készülnünk, mert a külállamok részéről küszöbön áll a régiék felmondása.

Meg lesz-e az erő a jelenlegi parlamentben e nagy kérdés elintézésére, azt a közel jövődőt meg

fogja mutatni. Az bizonyos, hogy legerősebb parlamenti férfainknak legelső erőinknek újabb nehéz munkájába fog kerülni, hogy ezt a gazdasági és közjogi bonyodalmaknak magvát magában rejlő nagy problémát helyesen megoldja.

A német gazdasági válság.

Erről a tárgyról igen érdekes cikket írt a *Budapesti Hírlap* ban *Balkányi Kálmán*, ki nemrégiben jött haza Berlinből, ahol jogi és nemzetgazdasági tanulmányokkal foglalkozott. Alapos tájékozottságra valló cikkében összehasonlítja a német szociáldemokraták hűhóját a szabadelvűek komoly, tudományos működésével, majd a szociálpolitikai egyesület hamburgi nagygyűlése ötletéből foglalkozik a legutóbbi nagy gazdasági válsággal. *Balkányi* cikkéből, mely épügy kiválik szakismerete, mint előkelő stílusa által, közöljük a következő részt:

Az 1900. áprilisban kiűtött válság ötletéből foglalkoztak Hamburgban a súlyos kérdéssel, miként lehetne az efféle kárhuzatos kríziseket állami beavatkozással vagy társadalmi közbelépéssel megelőzni. Az első előadó tisztjét *Sombart Werner* látta el. A *boroszlói* egyetem híres tanára tudvalevőleg valamennyi kollégájánál jobban hajlik a *Marx-féle* tanokhoz. Kiméletlenül éles logikája nyilatkozott meg hamburgi előadásában is. Ő a válságot egyetlen okra vezeti vissza s abból fejti le szabatosan az egész processzust. Ez az ok: az aranytermelés erős megszorítása öt éven keresztül, 1890-től 95-ig. Az arany boldog birtokosai hamarosan neki láttak, hogy a pénzüknél hasznát vegyék. Ez volt az első lépés a kereslet fellendítése felé. A többi vele járt. A pénzbőség következtében a kamatláb lezuhant, könnyű szerrel adtak kölcsönt fünek-fának. Testületekre, kincs tárra, városokra épenséggel rátukmálták a pénzt. Ebből az időből, a múlt század utolsó tizedéből valók az oroszországi nagy vasuti vállalatok s a német városi kölcsönök. A kölcsönszerzés könnyedsége magasra szöktette a vállalkozási kedvet.

TOLNAI DÁNIEL

Debrecen, Piac-utca 49. szám
 a főpostával szemben,

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olesó árak.

Hitel volt bőven, a tömeg ilyenkor nem gondol a konjunkturák változhatóságára.

A dividendára szomjazó börzehercegek hajszolják a piacot, erőltetik a termelést. Az ekként feltüzelt kereslet még így is csak akkor vezethet túlprodukcióna ha nincs hiány munkaerőben. A pénz szolgáltatása vonja a női és a falusi munkások tömegét. Pusztán ez utóbbit két millióra becsüli Sombart, szerinte ennyien vándoroltak a szóban forgó idő alatt a városokba.

Eddig tart a föllendülés, a termelés gyarapodása, a háossz. De mi adja a közvetlen lökést — az ellenkező irány, a hanyatlás felé? Nem maradhat el az, mint a kilóditott inga nem tarthatja meg ferde helyzetét. A nagy pénzűség, a kedvező hitelviszonyok, a föllendült vállalkozó kedv, látunk, nagyra növelték a termelést, de egyúttal annak aránytalan lánsságát idézték elő. Egyes termelési ágak kezdik elveszteni piacukat; egymást sajátmagukat teszik tönkre. A válság beálltának ezt az időpontját már Tugau megállapította. (Tugau-Baranovszkit szokták az újabb válságméletek apjának nevezni.) Sombart tovább megy, ő a helyet is meghatározza, a hol a válság először üti föl a fejét. A szervesen nyers termékek előállítására idézi elő rendszeren a krízist. Mert hol a legnagyobb kereslet, hová tódul a tőke? A hol a nagyszükséglet, a hol a termelésnek nincsenek természetes gátjai. Ugy de szerves anyagok létrehozását nem lehet a végtelenig fokozni. Azokivül meg ezeknél a termésetnek is van beleszólása a játékba. Hiába számítom ki, hogy a zabnak vagy árpának jövőre ebből vagy abból a politikai okból körülbelül nagy ára lesz. Egész földemet még sem vehetem be zabbal, árpával; a talaj sem termi meg mindenütt, félnem is kell az időjárás viszontagságaitól. A spekulációnak szabad tere jóformán csak a szervesen nyers

mékek előállításánál van. A modern krízisek nem is a gabonatermés balsikeréből származnak, bölesőjük: szén, párnájuk: vas. Ez a két elem játszsza az újabb gazdasági válságokban a döntő szerepet.

S a kartelek? Sombart úgy találja, hogy az 1900-iki válság alapján igen mérsekelt jelentőséget kell ezeknek a gazdasági faktoroknak tulajdonítani. Nyilvánvaló, hogy a termelés túlterjeszkedését a kartelek nem bírták megakadályozni, legföljebb az ára gyors hanyatlását tartóztatták föl.

Sombart elméletében kifogásolhatjuk némileg az egyoldalúságot, a mivel az expanziós föllendülést kizárólag az aranytermelés hosszabb ideig tartó emelkedésével okolja meg. A gazdasági élet hasouló nagyszabású, világraszóló mozzanatai ritkán származnak egyes okokból, ha még oly ritkán is kapcsolja össze azokat egy-egy lángeszű szemlélő. Komplex tünetek ezek, vizsgálatuknál több motívum összehatását észleltük. Vajjon a túltermelés nem mozdította-e elő az aranybőségét kívül az a körülmény is, hogy Németország ipari fejlődésének láttára adig zárt pénzesszekerények is kinyitáltak? Az ujonnan lelt arany mellett régóta pihenő érce is forgalomba került, hogy ipari nyereségre tegyen szert. A mi pedig a további folyamatot illeti, nagyon igaz lehet Hecht titkos tanácsosnak, ki az ipari vállalkozások külső formáját, első sorban a részvénytársaságok jogi szervezetét hívja tetemre. Megdöbbentő vázlatot mutat be ez a mannheimi tudós a nagy német vállalatok finanszírozásának rejtélyeiről. Bankokról beszél, melyek kapzsiságukban megdöbbenő rohamokba lépnek az ipari vállalatokba, melyek fölött nem képesek áttekintést gyakorolni. Egyes iparágaknak valóságoslag a fejéhez vágják a kölesönt, mely sokszor rövid lejáratu, habár a vállalat beruházásra fordítja azt s ha rosszul indul az első év, azonnal megvan a fönnakadás. A felügyelő bizott

ságok rendszere pedig egészen hajótörést szenvedett náluk.

A tanácskozás kézzelfogható eredménye, hogy az a szociálista híresztelés, mely szerint a gazdasági válságok mind gyakrabban és mind erősebben következnek egymásra: babonának bizonyult. A krízis ellen nincs orvosság, mondja Sombart. Dehát a halál ellen sincs. Arra azonban módunk van, hogy a gazdasági válságot is sorompók mögé szorítsuk, káros hatását mérsékeljük, öldöklését megakadályozzuk. Néhány évtized előtt még hemzsegték a nemzetgazdaságtani munkák a doktrinér töprengésektől: vajjon az állam beléártsa-e ilyenkor magát. Ma nem kell éppen elvadult szociálistáknak lennünk, hogy igenis követeljük az állam higgadt, okos, mérsékelt prevencióját. Hogy törvényhozási uton mi mindent lehet tenni: sok tanulságot szolgáltat rá a hamburgi vita.

Régi szüretek.

Irtta: Gróf Vay Sándor.

Álmos, lágy, borszagu levegő suhan át a tájon. Az aljban hervad már az ezüstszínű leveles nyárfa és kukoricalánés csal bedugott hordókatjombán húzzák a szálas szarvu ökrök. Sötét éjszakán ki-kivillan a fény a borházak isztrije alól, ahol ilyenkor is folyik a sutulás nagy munkája. Muzsikaszó, vidám dalás azonban mentől ritkábban hangzik. Kiment már módiból az a mulatságba menő szüret, amelyről annyit olvashatunk régi, familiáris levelekben.

Régebben a kerti szüreteket október elején eresztették meg, Ermelléken, Ménesen október 15-én fogtak belé, míg a Hegyalján Simon Juda — október 28 — volt a szüret megkezdésének hagyományos napja.

Otthon, Dabason, a mi kerti szüreteinknél, mikor Tóni, a vén brácsás a

Ne hagyj el!

Irtta: Vértessy Gyula.

Melletted édes olyan jó vagyok
S olyan gonosz, ha téled elmegyek.
Melletted lelkem tiszta, hófehér
Oh bár lehetnék mindég csak veled!

Határt ki szabna bűnös vágyaimnak
Rajtad kívül nincs édes senkisé —
Rajtad kívül nincs törvény, vallás, ember
Ki ur lehetne bűnös lelkemen.

S ha néha ajkamra ima fakad,
Nem égbe száll, de hozzád angyalom,
Azt kérem, hogy legyek mindig veled
Tudom, melletted el nem bukhatom.

Ne hagyj, ne hagyj el drága szép napon,
Ragyogj reám, oltalmazz engemet!
Csak úgy maradok tiszta, büntelen
Ha szeretettel rám ragyog szemed . . .

A multból.

Irtta: Somló Sándor.

Gyermekkoromnak volt egy fényugára
— Kiesinyke csillag vészes éjszakába!

Ahányszor elhagyatva üldögéltem
Kiesiny szobámban, sok-sokféleképen

Tünődve, miért sirok csak egyedül?
Azt vettem észre: vánkosomra ül

Jóságos arccal egy szelid leány,
S nagy, kék szemével szánva néz reám.

„Ne sirj, ne sirj!” szólt s együtt sirt velem
Keblére hajtván esüggendő fejem,

S hogy visszahozza esőndes, boldog álman,
Regét-regére sugdosott vidáman,

Lágy karjain oly szépet álmodám —
— Költészetem volt a szelid leány . . .

Boru.

Irtta: Rudnyánszky Gyula.

Eltékoztoltam életem javát,
Legszebb időm virágtalan maradt;
Az éjeket virrasztva sirtam át,
Érő gyümölcseivel nem láttam nyarat.

Mit is csináltam, merre jártam én,
Hogy visszanézve utamon sehol
Egy édes emlék nem ragyog felém
S pályám egyhangú szürkeségbe foly?

Hiszen szerettem, álmodtam sokat,
Ábrándok is ringatták lelkemet;
Öleltem egykor jó barátokat —
S most néma köd borong utam felett.

Voltak szívemnek szenvedései,
Nyomuk miért nincs, egy seb legalább?
Gyönyört is tudtam sokszor érzeni:
Miért oszlott el, mint a délibáb?

Romokra lennék bár, hogy hullana
Könyvem reájok! Óh de hasztalan!
Vad éjszakámnak nincs egy sugara;
Még árnyakat se kelt siró szavam!

Óh elveszett, eltékoztolt időm!
Azért borongok oly keservesen,
Hogy ninesen mit sirtanom, a midőn
Tavaszkorom mesgyéit keresem.

Oszi és téli ruhák

tisztítását

— Férfi ruhákat szakember javítja és vasalja. —

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete,
Debrecen, Széchenyi-utca 42.

mexikói marsot huzta a homokos uton szaladó puttonyosoknak, szegény jó édes apám temérdek sokat beszélt nekünk a hegyaljai szüretekről. Mádról, a tarcali Kopasz hegyről, meg Szőlőskéről, ahol hajdanában a Kazinczy nemzetség szüretelt. Édes apám talán semmire sem emlékezett vissza olyan szívesen, mint ezekre a kedves gyermekkori reminiscenciákra, nagyanyjának, Kazinczyné urasszonyának a portájára, meg édes anyjára, akit imádott. Ha róla emlékezett, kegyelettel vegyes büszkeséggel, sohasem ejtette másként a szót:

— Istenben boldogult édes anyám Kazinczy Zsófia . . .

Micsoda vigassággal is folyt egy egy olyan szüret, milyen is volt egy egy mádi bál teremtő szent Isten! Fanyarodott kedvű, nervózus, malkontes embereknek, aminők mi vagyunk, fogalmunk sincs már arról. Olyan híres volt egy ilyen mádi bál, hogy eljött oda a félország fiatalsága. Néha még smukot is egészen újat vásároltak az asszonyok. Így esett meg a különben nagyon egyszerűen ruházódó, de duszagzad Szemeréné Komjáthy Borbálával, hogy mádi bál előtt bemenne egy miskolci ékszerárúshoz, az csak igen csekély portékát rakott a ködmönkés asszonyság elébe. Szemeréné unta a dolgot, rámutatott egy csupa borsószem nagyságu igazgyöngyosorra.

— Ezt adja nekem, nem tudja, hogy a mádi bálra kell! — S mikor az ékszerész azt mondta, nagyon drága lesz talán, egy szempillantás alatt ötven darab ezrest vett ki a strimfliszár erszényéből és terítette ki a hüledező boltos elébe. Tíz évi előtti tokaji termést adott el ugyanis éppen előtte való napon a lengyel zsidóknak.

Magyarország legdaliásabb gavallérai, legszebb leányai Mádon cancékázta — így mondták Zemplénben a vigadózást — és különösen ünnepezték Kazinczy Ferenc leányait, kivált a nemrég elhalt Krainik Imréné, Kazinczy Eugéniát. A nagy Kazinczy lelkének klasszikus finomságát, társalgásának elragadó báját lányai közül leginkább Genie örökölte. Hiu is volt egy kissé, s még matróna korában közel a kilencvenhez sem szerette ha korát emlegették.

— Fiatal nem vagyok kis öcsém, de azért vén sem vagyok még egészen — mondogatta, s valóban lelke, szelleme üdeségét mindvégig megőrizve, a legapróbb részletekre emlékezett vidám fiatalságából.

A mádi híres bálók idején ragyogó szépségű szőke lány volt Kazinczy Genie, olyan természettel, amelyet annak a kornak az ifjai szilfidinek neveztek. Grációzus táncra ritkította párját s a zempléni meg az abauji gavallérok azt mondták, a legkisebb lába van az országban.

A lengyel határoz nem messze fekvő megyékben ugyanis a kis láb a főszép ségei közé tartozott. Ezt a kultuszt a múlt század huszas harmincas éveiben a lengyel daliák plántálták át hozzánk, akik szívesen eljártak a bártfai savanyu vizre meg a mádi bálókra.

Az 1822 dik esztendő szüretje különösen fényes volt Mádon. Ferdinánd főherceg meg Cumberland herceg valami nagy katonai gyakorlatokról jövének Ung-

vár felől, megállapodtak Ujhelyben. A fogadó deputációt Kazinczy Ferenc vezette, s emlékeztette, hogy a nagy gála ebéd előtt bevezette a főherceget a vár megyei archivumba és sorra mutogatta ott neki Rákóczi irásait.

— Das war dar grösste Mann Un garns. Tette hozzá magyarázólag, viceispán Szögyény erre oldalba lökte: hogy mondhat az ilyen a főhercegnek . . .

— En már az igazságért egyszer megültem Kufsteint, megülhetem még másodszer is. — Felelte rendületlen flegmával nyelvünk nagy apostola.

. Mária Terézia unokája mindezek dacára nyájas vala hozzám — írja egy Pápayhoz intézett levelében Kazinczy — a Cumberland pedig az ellőttem álló Gergelyi esküdt irtóztatós bajuszára célozva, megjegyezte: Bajuszen zieren den Ungarn. Erre én így szóltam: En is magyar vagyok, azonban megvallom, nekem nehezen esnék azt hordani az orrom alatt. A herceg erre egy Complimentot vágva felelt: „Kazinczy Ferenc bajusz nélkül is legnagyobb és legmagyarabb írója hazájának.” Ezt a nagy complimentot szinte szégyelem leírni, Ferdinánd főherceg és a Cumberland a mádi bálra is megtekintették.

A nagy vigassággal folyó szüretre odagyűlt Zemplén, Borsod, Szabolcs, Heves, de még talán távolabb lévő megyék fiatalsága is. A főuraságok leveles színek alatt lakomáztak, és fölváltva a híres Boka, meg a nagykállói Martinovics bandája huzta. Ezeknek fuvó hangszereik is voltak és különösen alkalmasan tudták játszani a minétt meg a nagy muzsant. Tormássy walcerei, álmodozó, édes és hangzattal divatoztak, s az akkori táncoló ifjuság sorából nem egy vezető férfiak kerültek ki a későbbi Reform Magyarországnak.

A gavallérok elhatározták, hogy ez idén az lesz a mádi bál királynője, aki győz a cipőduellumban. Az urfiak ugyanis a legügyesebb miskolci suszternél egy remek szép pár, fehér selyem félpötös csináltattak, szalagokkal felkötésre, amint akkor módizott, s ezt a bálban, Raststund alatt, minden jelelővő kisaszszonyoknak föl kell próbálni. Akinek illeni fog, az lesz a bálkirályné. Vigora folyt a tánc. Járt a langaus, a minétt, a nagy mazurban meg akkorákat dobantottak a lengyel gavallérok, hogy csak úgy porzott a szála. Csárdást nem táncoltak még akkor — legfeljebb hallgatónak huzta el Boka a Mariskámat, meg a Piros bársony süvegemet. Végre elérkezett a Raststund. Hordták a mandula tejet, a Gefrohrenest, ahogy dédanyáink a fagyaltot nevezték. Egyszerre csak kilépett a szála középerre a híres gavallér, báró Brudern, fölmutatva a remekbe készült cipőt, elmondta a gavallérok határozatát.

Sivalkodás, vonakodás következett, de a kisaszszonyok a túlanléte firhanggal elzárt öltözék szobájában csak sorra próbálgatták az atlaszcsipellőt. Armányosan kicsi lehetett, mert noha többnek fölment, azért egynek sem volt jó, hogy körül táncolja benne a termet, még pedig háromszor. A bálkirálynői rang elnyeréséhez ezt is kikötötték.

Végre, egy sárosmegyei szép lány, Luzsénszky Máli, kijött az öltözékből.

Egészen jól illett lábán a pillangós, szalagos cipő, úgy hogy a Cumberlandi herceg nagy elragadtatásban feltérdre ereszkedett a szép bárónő előtt s ólovag szokás szerint ajkaival érintette az aranyhimés cipőcsattot.

Andrássy Károly gróf vitte azután táncra a bájos lányt s mint a szél repülték keresztül a termet. Egyszer, kétszer — már-már felhangzottak a tapsok, a vivátok, mikor egyszerre csak elsápadt Luzsénszky Máli és majdnem ajultan dőlt táncosa karjai közé. Szoritotta a cipő. A harmadik fordulást már nem bírta ki.

Zugás támadt. Milyen mádi bál ez, amelynek nem lesz királynője. Ilyet nem lehet elszüvenedni.

Ekkor egy szőke, mosolygós szemű gyermekleányka jelentkezett. Hamvas arcán látszott még, hogy alig került ki a gyermekszobából.

— Megpróbálok én azt a cipőt! — mondotta szerényen, de azért bátran — nekem még Pesten se talált édes apa soha eléggé kis számu cipőt készen.

— *Kazinczy Genie!* — *Kazinczy Genie!* — kiáltotta lelkesen a fiatalság, báró Brudern átadta a leánykának a cipőt, aki néhány pillanat múlva már föl is huzta és a fiatal Lónyay Gáborral helyként repült tova a felviszkolt szálabán. A harmadik tóurt még egy negyedikkel is megszerezték. Kazinczy Genie lábán úgy állt a cipő, mint a paranoslat s míg hajnal felé ebből ittak áldomást a gavallérok, a szép leányt virágokkal elhalmozva, kiáltották a mádi bál királynőjének.

Nagy tisztesség volt ez akkor s mint a pünkösdi királyságot egy évig viselték, míg újra elkövetkezett a szüreti bál s a régi ünnepies detronizálása után újat választottak. Ez azonban ritkán fordul elő. Rendesen farsangon férjhez mentek a Mádon bálozott lányok, mert: *pócsi bucsu, mádi bál, debreceni vásár* — tartották a régi öregek, s amely leányzó ezek után pártában maradt, az már Csokonai Dorottijának a sorsát osztotta.

Régi vigságnak, gondtalanságnak jóformán híre hamva sincs már ma nálunk. Az extra Hungariam csak fogalom már. Európaiakká vedlettünk s apáink tisztos mulatozásaiban nem talál kedvet a mai dekadens ifju, szecessziós kisaszszony. Ki járma ma szüretekre, ki hálna szalmán valami sötétes, talán kissé nedves borházban is, mint az akkori urfiak, akik két hétig se láttak tollas ágyat szüretek évadján, míg lanyha, enyhe októberi délutánokon Boka hegedűje felegetett a szedők nótájára, ahogy öregebb uraknak huzta a prészáz előtt a régi, jó nótákat:

Piros bársony süvegem,
Most élem gyöngy életem . . .

Gazda és cseléd.

Maholnap nem akad a gazda jóra való cselédre. Több, mint tíz év óta halljuk, hogy odafönn foglalkoznak a cselédtörvény alapos revíziójával, jogászok, szakemberek tanácskoznak; a helyzet azonban egy cseppet se javul, sőt ellenkezőleg, napról napra rosszabbra válik.

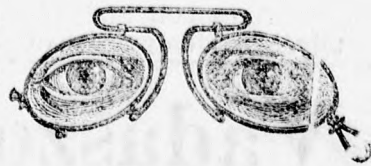
Színházi látcsövek

gyöngyház, alumínium és bőr foglalásban legfinomabb achromatikus üvegekkel

o o o o o o o o o

Szemüvegek és oresiptetők

legf. hegyi jegre üvegekkel, arany, ezüst stb keretekben.

Ajánlja tisztelettel

Fischer Fabrik,

Akarmely irányban törekedjenek a jogászok és szociálpolitikusok a cseléd törvény reformját egyszer, valamikor megoldani, nem szabad ignorálni, hogy a bajok gyökere a cselédrendszert gya korlása, a cselédek fegyelmzése tekinté tében főforgó hiányokban keresendő. A baj megvan. Valóság az, hogy ugy a külső, mint a belső, vagy házi cselédek fegyelmzése a legnagyobb mértékben hiányos. Sem a gazda, sem az elsőfoku hatóságok tekintélye nincs olyképen biz tositva, hogy a cselédséget a szükséghez képest fegyelmzeni lehetne.

A mai cselédség az egyenlőség, testvériség és szabadság bódító kéjgáza ban megszédülve a gazdájával egyenlőnek tartja magát. A mi főnálló és mondhat juk, fölöttébb gyenge cseléd-törvényünk is modern alapokon épült.

A gazda és cseléd közötti viszony nem pusztán szerződés munkaadó és mun kás között. Sokkal több ennél. Egy családias jellegű társadalmi viszonyt kép visel. A mint a cseléd és gazda közötti viszonyt tárgyilagossá társadalmi életviszony ként tekintjük, azonnal rájövünk annak fölismérésére, hogy ez életviszony szabá lyozásának kiindulási pontja nem lehet a szubjektív akaratok egyezményét tar talmazó szerződés; hanem az uralkodó társadalmi rend életéjainak biztosítása. Ez pedig a gazda tekintélye nélkül meg nem valósítható.

A házi cselédek és gazdák s azok családtagjai között olyan sajátos élet viszony áll fenn, melynek szabályozása különös gondot igényel. A család legszen tebb s legfellebbezhetőbb érdekei forognak itt közkán; ezeknek megvédéséről okvet len gondoskodni kell.

A cseléd-törvény megszerkesztésekor nem hiányzott az érdek fölismérése s az igyekezet, de a törvény félszegen oldotta meg a kérdések lényegét. A házi cselédek s a gazda közötti életviszonyt a családi érdekek megóvására irányuló cél szempontjából kell szabályozni. Ez a lényeg. Vagyis rendszeti szempontból a házi cselédet a házi fegyelmnek kell alá vetni. A házi fegyelm szabályainak azonban nem írott szakaszok, hanem a család fő tekintélye teszi kuforrását. Eb ben rejlik az egész kérdésnek esomópontja. A család fő tekintélyében a jogok és kötelességek egész komplexuma gyűl össze.

Ezt az 1876. évi XIII. t. c. szer kesztői is érezték s ennek egyes szaka szokban törekedtek is kifejezést adni, de a gyakorlati élet tapasztalatai azt igazol ják, hogy ez nem sikerült, mert nagyon óvatossá váltak, kerülgették a forró kását s „a keeske is jól lakják, meg a káposzta is megmaradjon“ elvére helyezkedtek.

A törvény újra meg újra alapos revízió alá veendő. A házi fegyelm jog határait okvetlenül meg kell állapítani. A modern társadalmi kérdés megoldása nak nehézségei e téren is mind erőseb ben jelentkeznek s a bajok kuforrása, ugy látszik mindenütt azonos. Nem a hivatásszerű kötelességet, hanem az egyéni jogokat tolja mindenki előtérbe.

Lehetetlen a hivatásbeli kötelessé geket az egyéni jogoknak alárendelni, a mint a cseléd-törvény reformjaira kerül a sor, a gazda és cseléd hivatásbeli köte lességeit kell első sorban körvonalazni.

A családi tüzhely legbensőbb szen telyében alkalmazásban lévő, a családta

gokkal folytonosan érintkező házi cselé dek a családdal szemben való hivatás beli kötelességeiknek szigorú teljesítésére kell a rendelkezésekben szorítani; más felől pedig a gazdát és a családot is kö telezni kell, hogy házi cselédjét a esa ládi tüzhely légkörének megfelelő bánás módban részesítse, ugy jogos és méltá nyos anyagi, mint erkölcsi igényeit kielé gitse s ha kell, ne irtózzék a régi köz mondástól se, mely azt mondja, hogy fűben, fában az orvosság. Ezt az orvossá got az első foku iparhatóságoknak is ki kell szolgáltatni. Enélkül soha se lesznek jó cselédek.

C.

A vasutegyleti forgalom kiterjesztése.

Oktober 1-én a vasutegyleti forgalom területe ismét jelentékeny gyarapodást nyer. Ugyanis ezen időponttól kezdve a nemzetközi forgalomba mintegy 40,000 kilométernyi újabb hálózatot vontak be, mely annál is inkább bir jelentőséggel, minthogy a Közép tenger legfőbb hajó zási vonalait öleli fel. 1903. január elseje óta tudvalevőleg mind a hét francia va suttársaság belépett az egyleti forga lomba.

Az eddig elért kedvező eredmények a francia nagy hajóstársaságokat is (Com pagnie Générale Transatlantique, Com pagnie de Navigation Mixte, Société Gé nérale des Transports Maritimes) arra indították, hogy hajóikat az egyleti for galom rendelkezésére bocsássák és a nemzetközi utasoknak a rendes áraknál 20 százalékkal olcsóbb menetjegyeket engedélyezzenek.

Ezek a hajók főképe a Marseille és északafrikai kikötők: Algir, Bizerte, Bone, Oran, Sfax, Tunis, Melilla, Tripolis stb. közti fogalmat közvetítik. Ugyancsak az egyleti forgalomba fognak vonatni a havre—bordeaux saintanderei, saintnazaire —santanderei és a bordeaux—santanderei hajójáratok is.

Az olasz vasutak szintén ez év el seje óta vesznek részt egyleti forgalom ban. Október elsején az hajózási társasá gok is beléptek a kötelékébe és a Navi gazione Generale Italiana Nápoly, Mes sina, Palermo, Tunis és Alexandria, vala mint Brindisi, Korfu és Kontantinápoly közti járatai a fűzetes menetjegyekkel ellátott utasoknak szintén rendelkezésére állanak. Az egyleti forgalom területe most már teljes egész amennyiben nyu gat felől Angliától kelet felé Oroszorszá gig, továbbá az északi foktól az afrakia északi partokig az összes országok (Spa nyolország és Portugália kivételével) be utazhatók a német vasut egylet által kia dott fűzetes menetjegyekkel, melyek tud valevőleg sok előnyt nyújtanak az utasok nak a rendes menetjegyekkel szemben.

Sok munkába és fáradozásba került, a mig az egyes európai vasutigazgatósá goknak egymástól nagyon is eltérő érde

keit egységes alapra lehetett fektetni és megteremteni a mai rendszert, a mely csak akkor lehet állandó, ha nem csak a közönségre, de a vasuttársaságokra nézve is előnyökkel jár.

Az egyleti forgalom által szüksé gessé vált adminisztratív munkálatok, ugymint: új vonalak bevonása, fűzetek kiadása, az eladott jegyek elszámolása stb. az eszközölt megállapodások alapján simán és általános meglegedésre bonyo littatnak le, a mit annál nehezebb volt elérni, minthogy az egyleti utazási forga lom kiterjedése ma már 150.000 kilomé ter és a részes vasuttársaságok adminisz trációja, hivatalos nyelve és munkamódja nagyon is eltér egymástól. Azonban téve dés volna azt hinni, hogy a mű most már teljes. Ezután majd inkább a rend szernek tökéletesítésére kell törekedni. E tekintetben is történtek jelentékenyebb lépések az utóbbi időben. Utalunk a fű zetetek érvényességének 90 napig való meghosszabbítására és a kiállítási díjak szabályozására. Ez az utóbbi kérdés kü lönben még tárgyalásra fog kerülni az 1904-ben Rómában tartandó választmányi ülésen.

Teleki Mihály csizmája.

Irta: Lovassy Andor.

A merről a szél fujt, hol jobbra, hol balra, hol színére, hol fonákára for ditotta Teleki Mihály uram a kopo nyegét.

Nagy ravasszággal kormányozta sze gény Erdélyországot. Volt kuruc, volt labanc. Behitta a törököt, hogy verje ki a németet, azután szövetséget kötött a császárral, hogy seregével izzé el a po gányt és bizony sok jó hazafit eltötetett lábálól, sok nyakas embernek leütötte a fejét, ha az ő politikájának útjába akart állani. Példa reá Bánffy Dénes, meg a többi magyar ur.

Nem is igen szerették ezt a ravasz, de fényes elméjű embert a kartársai, bi zonyosság reá Cserei Mihály uram, a ki olyan feketére festi az ő történetében Teleki Mihály uramnak az emlékeit, mintha ő lett volna az ördögök öregapja.

Pedig egy időben népszerű ember volt a gubernátor és a népszerűség napja akkor sütött reá legfényesebben, mikor kuruc volt.

A szathmári vár tele volt némettel, erősek voltak a falai, a bástyáin nehéz mozsárágyuk ásítottak vaspánton, kapuin ép bőrrel nem mehetett be magyar em ber.

Teleki Mihály uram szemét vetett erre a várra; feltűzelte tehát a hajdusá got és táborba esdítette a pataki kolle gim lelkes ifjúságát, azután elindult meg ostromolni Szathmárt.

Ő maga állott a sereg élére. Felöl tötte nyuszt prémes megyszin mentéjét, öszülő fejébe sastollas, bársony süveget nyomott, derekára felkötötte görbe, török kardját, lábára huzta paszománttal kivar rott arany sarkantyus csizmáját és ugy ült fel híres „Kálmán“ nevű lovára, ki igen bátor, tanult, hátszó ló vala.

Vadászok figyelmébe.

árban szerezhetők be

Fegyverek és teljes vadász felsze relések nagy választékban jutányos Borsos Kata cégnél városház épület.

Hanem mikor Szatmár közelébe ért és végig nézett daliás seregén, így gondolkodott: beh kár lenne ezt a sok jó magyar vért prédálni, mikor ma, yar pénzzel is lehet győzelmet aratni; beh kár lenne ezekért a derék hajdukért, eze kért a fiatal pataki diákokért, hogy itt vesszenek el az ostrom közben, a vár sáncjai között.

Alruhában beküldte tehát Lőrinczy Máté uramat, a ki körmönfont, fortélyos ember vala, hogy beszéljen okosan Wiesenburg Gotthárdal, a szathmári német sereg parancsnokával és ha kezére ját sza a várat, egy véka arany lesz a jutalma.

Veszedelmes vállalat volt ez, de Lőrinczy Máté nem ijedt meg tőle, bár a nyaka forgott veszélyben.

Nagy sese susogás közt folyt az alku, Wiesenburg generális azonban a császárnál is jobban szerette a császár areképét, kivált ha sárga aranyokon dom borodott ki annak az ábrázata. Felpénzt is kapott egy marékkal és mikor Lőrinczy uram eltávozott, sokáig nézte, nézegette a kerek pénzdarábokat, melyekről szemrehányóan tekintgetett a vastag ajku császár mintha mondta volna: Gotthárd, Gotthárd, a kétfejű sas kapja ki a sze meidet. a miért ilyen olesón adad oda a szathmári várat!

Eh, mit gondolt most ezzel Wiesenburg Gotthárd, hiszen okosabb dolog nyugodtan, békén elvonulni, mint össze tűzni a barbár hajdusággal, meg a vér ivő pataki diáksággal.

Hanem rosszul számított a vitéz generális, mert mikor Lőrinczy Máté uram éjfél tájban a keleti bástyán keresztül vissza akart szökni a Teleki táborába, az őrt álló katona rákiáltott.

Nossza ő se volt rest, leugrott a sáncba, de oly szerencsétlenül ugrott, hogy a bal lába kimarjult. Nem tudott fel se állani, annál kevésbé elszaladni; így aztán fülön csípték, megmotozták, de bizony nem találtak ő nála semmit, csak egy tordai mézes kalácsot.

Már el is bocsátottak volna, hanem valami éhes „officér“ kettétörte a mézest és kihullott annak a közepéből egy csomó arany, meg valami irás.

Hiába való lett volna többé a tagadás, Lőrinczy Máté uram tehát kerékbe törés nélkül bevallotta a dolgot.

Erre a labanc tiszték szépen körül fogták az áruló Wiesenburg Gotthárd lakását és azonnal „arestálták“ őket méltán.

*

Nyugtalanul várta Teleky Mihály uram a vár alatti táborban az ő követét, de bizony az nem jött.

A hajduság is, a diákság is lepihent már, a tábori tüzek is elhamvadtak, feketé éjszaka borult a világra.

Ejféltájban megunt a várakozást, a töprengést Teleki Mihály őkegyelme is és leheveredett a medvebőrre.

Hanem a ballábát szorította az arany paszománttal kivarrott szattyánbőr eszima és szólt Zalányi Lajoshoz, a fegyverhor dozójához: Lajcsi te gyere huzd le a eszimat.

Le is huzta a Zalányi gyerek a fél eszimat, de mikor a másikhoz hozzá kez

dett, nagy riadás, kiabálás, fegyveresatóság, jajveszékélés hallatszott kívülről; itt a német, itt a labanc!

Uteu Teleki Mihály uram se volt rest, fél mezitláb, fél eszímában kiugrott a sátorból és felpattant „bátor, tanult, lábas lovára.“

Nagy riadás lett erre. Futott mindenki, a merre látott, Teleki Mihály uram után.

A sok szép hajduságot, diákságot pedig verték, vágták, gyilkolták a szathmári németek.

Halálra keresték a vezért is, de bizony szerencsésen megmenekült, hanem a sátorában megtalálták paszománttal ki varott, arany sarkantyus eszímájának a felét és mint valami nagy, győzelmi jel vényt vitték be a szathmári várba, hol másnap reggel kiszegézték a keleti kapura.

Sok esztendőn keresztül ott verte az eső a szattyánbőr lábbelit. Váltig szégyelte azt Teleki Mihály uram; el is akarta lopatni egy izben, de lehetetlen volt; mert kettős strázsa őrizte, mint valami zászlót; azon is váltigmesterkedett, hogy „ajándékért onnan levegyék“; de a labancok nem tágitottak és azt izenték neki, hogy jöjjön érte ő kegyelme maga és huzza fel ha nem szorítja. Hanem Teleki Mihály uram féltette a tyuksze meit és inkább tűrte a szégyent, mint a tréfalkozást.

Csak akkor került le az a fél eszima a szathmári vár kapujáról, mikor német kézre került Erdélyt és megkötötték a paktumot a török ellen.

De a drága jószágot többé nem huzta fel Teleki Mihály uram őkegyelme mert a római szent birodalmi grófoknak jobban illett a fehér harisnya, meg a csattos cipő, mint az aransarkantyus, magyar eszima.

KÖZIGAZGATÁS.

× A jog és pénzügyi bizottság ülése
A város jog és pénzügyi bizottsága felmerült akadályok miatt nem e hónap 19-én hétfőn, hanem e hónap 20-án kedden délután fél 4 órakor fogja a város háza nagytanácstermében Vecsey Imre v. főjegyző elnökle alatt ülését megtartani. Az ülés főbb tárgyai lesznek: a nyomdai papírárak kiegyenlítésére 10000 korona kiutalásának javallása, az ispotály lapon emelendő szegényházi építkezések tervének, költségelőirányzatának előterjesztése és az építkezés érdekében ki tűzendő árlejtsé feltételei és idejének megállapítása, bizottsági javaslat egy városi hivatalos lap alapítása tárgyában, színházi intendatura ügye.

× A városi tanács a fővárosi Deák ünnepen.
Budapest székesfővárosa tegnap tartotta meg Deák ünnepét. Az ünnep nagyszabású és fényes sikerű volt. A főváros ezen alkalomra meghívta az ország összes törvényhatóságait s így törvényhatóságunkat is, melynek nevében a tanács Vecsey Imre v. főjegyzőt küldte ki képviselőjeül. Vecsey Imre tegnap ezen ünnepségeken a tanács nevében Budapesten részt is vett s onnan a mai napon érkezik haza.

EGYHAZ és ISKOLA.

Presbiteriumi gyűlés. Az ev. ref. egyház presbiteriuma az e hónap 11-ikéről elmaradt gyűlését ma délelőtt 10 órakor tartja meg az ev. ref. egyház tanácstermében. A gyűlésen az egyházi törvények 50 §-a értelmében a jelen levők többsége most már végleg határoz a tárgyalásra kerülő ügyekben.

Szele György Debrecenben. Szele György, a debreceni református hívek új lelkésze, a jövő hét végén érkezik Debrecenbe s ugyanekkor teszi meg látogatásait a hatóságok és testületek fejeinél. Szélének ünnepélyes beiktatása november elsején, vasárnap lesz s az új lelkész e napon már istentiszteletet is tart a Kossuth utcai templomban.

A felekezeti iskolaszéki elnökök gyűlése. A felekezeti iskolaszékek elnökei e hónap 21-én szerdán délután 3 órakor a város háza nagytanács termében ülést tartanak. Az ülésen a tanköteles gyermekek összeírásának ügyét fogják az iskolaszékek egybegyűlt elnökei megbeszélni s illetve végleg rendezni.

Deák-ünnepek.

B u d a p e s t e n .

Tegnap ünnepelte a magyar nemzet Deák Ferenc emlékét az egész országon.

Hatóságok, testületek, iskolák emlékünnepet rendeztek az országnak csak nem minden városában.

A főváros ünnepe is tegnap volt.

Reggel 9 órakor Halmos polgármester a Kerepesi uti temetőben pompás koszorút tett le Deák siremlékeire.

A hivatalos főistentisztelet délelőtt fél tízkor kezdődött a belvárosi templomban, melyet pompásan feldisziptek.

A főszentélyben külön helyen ült a király képviselője, gróf Apponyi Lajos udvarnagy.

A templomot magyar diszruhába öltözött politikai, közéleti előkelőségek töltötték meg. Megjelent az ország csak nem minden szereplő egyénisége.

Egyes vármegyéket és városokat hatvannál több — néhány száz tagból álló — küldöttség képviselt, köztük volt Debrecen város nevében Vecsey Imre főjegyző.

Az ünnepi nagy misén dr. Khol Mezdárd püspök pontifikált fényes segédlettel.

Az istentisztelet után folyt le a Ferenc József téren Deák Ferenc szobra előtt a hivatalos emlékünnepe.

A nagy teret elárasztotta az ünneplő közönség.

Doszpoly János utódánál

figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy a Doszpoly Janos áruházából, valamint a Pályi István üzletéből atvett arukat, u. m.: férfi-, női fehérneműket, nyakkendőket gyári áron alul árusítjuk.

női ruha szövet, selyem karán és velen áruk, téli, nagy és kis kendők, pamut és cérna vásznak, továbbá férfi, női és gyermek (gyapju) alsó ruhák a legkitűnőbb minőségben kaphatók. Különösen

A szobor rácsos kerítését s környé két felékesítették; a szoborral szemközt állt a királyi sátor, vörös bársony, arany rojtokkal s a király nevének kezdőbetűi vel.

A főméltóságok, a miniszterek, a főváros, a törvényhatóságok, városok, megyék, államhivatalok, testületek stb. képviselői elfoglalták helyeiket, mire a főváros egyesített daloskörei elénekelték a Himnuszt, melynek hangjai mellett gróf Apponyi Lajos a király személyének képviselője nagy éljenzések közt elhelyezte a szoborra a király koszoruját, melyen ez a felirat van:

*Deák Ferenc emlékének
hálás királya.*

Ezután Mihályffy Károly, a Nemzeti színház tagja elszavalta Lampért Géza versét.

Majd Halmos János polgármester tartott ünnepi beszédet, végül a dalkörök elénekelték a Szózatot.

Az ünnepen az országgyűlés mind két háza testületileg részt vett. A főistentiszteleten Apponyi Albert gróf, a Deák szobra előtt Tallián Béla vezette a képviselőházat.

A szoborra koszorút tettek: a képviselőház, a főváros, a szabadelvűpárt, Pécs, Győr, Kecskemét, Hódmezővásárhely, Baja, Szabadka és Kolozsvár városok, Tolna, Baranya, Bars, Nyitra, Jász Nagy Kun Szolnok, Pács Bodrog, Torontál, Arad, Máramaros, Veszprém és Bereg vármegyék.

Az országgyűlési szabadelvűpárt koszoruját báró Podmaniczky Frigyes e szavakkal tette le a szobor talapzatára:

— Az országos szabadelvűpárt nevében teszem le e koszorút Deák Ferenc emlékoszlopára.

E megtisztelő megbízatásban annál nagyobb meglepéssel járok el, mert nincsen a szabadelvűpártnak egy tagja sem, a ki ne emlékeznék meg Deák Ferencről szeretettel, nagyrabecsüléssel és méltó csodálattal.

Nagy államférfi volt ő, szabadelvű mindeközben, szerette a szabadságot, mint igaz jellegét hazánk felvirágoztatásának, gyűlölte a szabadosságot, mert azt tartotta, hogy ez megrontója az ország, édes hazánk jövőjének.

Az 1867 iki kiegyezés nagy részben az ő műve s a kik vissza tudnak emlékezni azon viszonyokra, a melyek akkor léteztek hazánkban, örömmel és meglepéssel fogják szemlélni és elismerni azon rendkívüli haladást, melyet hazánk viszonyai a kiegyezés óta minden irányban felmutatnak.

Éljen Deák Ferenc szelleme és ha

zafias bölcsességének emléke örökre a magyarak kebelében!

Debrecenben,

Debrecen városában az iskolák tegnap emlékeztek meg Deák Ferencről.

A város társadalmi emlékünnepe azonban ma lesz a kaszinóban. Ezt az ünnepet a Csokonai kör a kaszinóval együtt rendezi s az ünnep fényét és jelentőségét emeli az a körülmény, hogy Debrecen város III-ik kerületének szabad elvűpárti országgyűlési képviselője Dobiecki Sándor tartja az emlékbeszédet. — Dobiecki Sándor városunk közbecsülésben álló képviselője hosszas, súlyos betegségek után a közéleti szerepléstől tartósabban elszakadva, ezuttal először lép a nagy nyilvánosság elé, hogy letegye hódolata koszoruját Deák Ferenc emlékeztetének oltárán. Dobiecki Sándor ezt az alkalmat bizonyára felhasználja arra, hogy Deák legnagyobb alkotását a kiegyezést érdeme s jelentősége szerint méltassa.

A nevezetes Deák-ünnep a kaszinó nagytermében ma délelőtt fél 11 órakor kezdődik, az ünnepen a Csokonai-kör és a kaszinó tagjai s hozzátartozóik vehetnek részt.

Az iskolák tegnap lefolyt Deák-ünnepéről a következő híradások számolnak be:

A rom. kath. főgimnáziumban d. e. 9 órakor kezdődött az ünnep hálaadó istentisztelettel, melyet Hobringer Imre tartott Vilkó József és Nagy Vilmos segédletével. Innen az iskola tágas tornacsarnokába vonult az ifjúság. A széksorok előtt emelvény állott a szereplők számára, fellette Deák Ferenc sikerült arcképe nemzetiszínű díszben. Bár az eső épen az ünnep idején szakadt egész napon a legjobban, mégis a tágas teremnek egyetlen zuga sem maradt üresen, a melyet megne töltöttek volna az érdeklődő szülők, tanügybarátok és az ifjúság. Ott láttuk az első sorokban a főgimnáziumi bizottságot csaknem teljes számban dr. Wolafka Nándor c. püspökkel az élén, Géressy Kálmánt a tanári karral. — Jelen voltak továbbá dr. Szücs Miklós, Siegmeth Károly, Fauszt Elek, Éricz Ernő, Csath Zsigmond, Vedrődy István, Kovács Nándor, dr. Dereakassy István és nagy számú díszes hölgykoszoru. Az ünnepet a Himnusz eléneklése után Várady Károly igazgató nyitotta meg. Rámutatott Deák Ferenc szereplésének történelmi jelentőségére. Ő készítette elő a nemzeti üjjászületés nagy művét. Később mikor a békés munkát a fegyverek csörtetése váltotta fel, igaz, visszavonult, de nem félelemből, hanem mert a fokozatos fejlődés híve volt. A későbbi események ő neki adtak igazat. Mérsékletével és bölcs tapintatával békés uton sikerült neki nemzete számára kivívni mindazt, a mit szabadságharcunkkal hiába kíséreltünk. Ma érezzük legjobban mily jótévő szelleme volt ő nemzetének és szívből kívánjuk, vajha volna most is egy Deák Ferencünk

a ki királya és nemzete közé állva elsimítaná újra az ellentéteket. A sikerült megnyitót a jelenlevő közönség nagy tetszéssel fogadta. Ezután a gimnáziumi énekkar adta elő Majoros Béla tanár vezetése mellett Nagy S. nemzeti imáját. A több jó énekszám közt ez volt a legélvezetesebb. Szép melódiájával megkapó szövegével valóban áhitatszerű hangulatba ringatta a hallgatóságot. Ez ének elhangzása után következett Finda Antal tanár felolvasása: A magyar nemzet politikai érettsége és Deák Ferenc cím mel.

Sok tudással és széles historiai látkörrrel megirt tanulmány volt ez, a melyet a közönség gyönyörűséggel hallgattott s az ifjúság belőle sokat tanulhatott. Most Balogh Zsigmond lépett a katedrára és Mi a haza? címen sok szép gondolatot mondott a hazáról, lelkesen. Belőle jó szavaló lesz, ha továbbra is képzi magát. Dícsérettel kell megemlékezünk Posta Lajosról is, a ki Szász Károly Deák sirja című költeményét méltó módon interpretálta. Végül felhangzott a Szózat, melyet a jelenlevők állva hallgattak végig.

A Svetits zárda Deák ünnepe kisebb méretű, de szintén sikerült iskolaünnep volt. D. e. 10 órakor hálaadóistentisztelettel vette kezdetét, mely után az érdeklődők és leányok az intézet dísztermébe vonultak. Itt a Himnusz eléneklése után Horváth Irma IV. tankép. növ. Tóth Kálmán Deák Ferenc emlékeztet című költeményét szavalta annyi ügyességgel, mely dícsőségére válnék egy kész művésznőnek. Most Bonyhádi Perczel Eta önképzőköri elnöknő mondott rövid, de érdekes emlékbeszédet Deák Ferenc fellett. Jellemezte a haza bölcsét mint embert és mint hazafit egyformán, mint olyat, aki megérdemli minden honleány tiszteletét és kegyeletszerű ragaszkodását. Végül Klobusiczky Erna szavalta el Radó Antal Eji látogatását. — Lelkesen megtapsolták, a mit megis érdemelt. — Különös elismerésre kell adoznunk az az énekkarnak, a mely Fábrián Juliska kisasszony vezetése alatt a programba felvett számokat precízül, biztosan adta elő.

Az elemiiskolák ünnepe az általunk már közölt műsor szerint ment végbe.

Az ev. ref. főiskolában. Délután 5 órakor a főiskola tanárkara és ifjúsága tartott ünnepélyt. — A komoly lefolyású szép ünnepet a Kántus éneke nyitotta meg és zárta be a minek ünnepiességét emelte az, hogy a közönség mind a Himnusz, mind a Szózatot állva hallgatta végig. Emlékbeszédet Dr. Jászky Viktor tanár tartott. A magas szárnyalású szép beszéd nagy hatást tett a díszes hallgatóságra, mely áhitattal hallgatta a haza bölcsének kiemelt érdemeit. Aztán Hódy Béla joghallgató szép szavalattal győnyörködtette a közönséget. A kollegium dísztermét díszes közönség töltött meg. Városunk előkelősége közül ott voltak Puky Gyula főispán, Gróf Dégenfeld József, Kiss Aron ev. ref. püspök, Simonffy Imre kir. tanácsos, Bernáth Elemér, Széll Farkas, Szücs Miklós, Lengyel Imre, Géressy Kálmán és a főiskolai tanári kar számos tagja.

Balkányi Antál

fényképészeti
műterem
PIAC-U. 81

Speialista
gyermek felvételekben.

Az állami főrealiskola tegnap délelőtt 9 órakor tartotta meg kiválóan sikerült ünnepét, melynek sorrendje ez volt:

1. Szózat. Énelte az ifjuság. 2. Emlébeszéd. Tartotta Fazekas Sándor igazgató, 3. Deák Ferenc emlékezete, Óda. Irta Tóth Kálmán. Szavalta Kiss János, VIII. o. tanuló. 4. Beszéd. Irta és elmondta Tóth Árpád VIII. o. tanuló. 5. Himnusz. Énekelte az ifjuság.

A felső kereskedelmi iskola ifjuságának szép Deák ünnepe az intézet gyönyörű dísztermében szintugy reggel 9 órakor volt az ifjuság és egész tanári kar jelenlétében.

A kitünően sikerült az ünnep tárgysorozata az alábbi volt:

1. Himnusz, énekelte az ifjusági énekkar. 2. Emlébeszéd tartotta Dr. Szántó Sámuel tanár. 3. Deák Frie em ékezete Tóth Kálmántól, szavalta Fried Sámuel felső o. tanuló. 5 Deák Ferenc életéből, irta és felolvasta Eperjessy István f. oszt. tanuló. 5. Magányban (1861 ápr.) Arany J.-tól szavalta Bihary Gábor felső oszt. tanuló. 6. Záró szó elmondta Szojka Gyula igazgató. 7. Szózat, énekelte az ifjusági énekkar.

A Dóczy féle ev. ref felsőbb leány iskolában tegnap délelőtt feltizenegy óra kor tartották meg a Deák ünnepét.

Az ünnep műsora a következő volt. 1. Himnusz, énekelte az ifjusági énekkar. 2. Megnyitó. Tartotta Gondi Sándor tanár. 3. Deák Ferenc emlékezete szavalta Dóczy Irén IV, tk. növ. 4. Unnapi beszéd, tartotta Bordács Eszter IV, tk. növ. 5. Rendületlenül, Arany Jánostól, szavaltja Lengyel Ilona IV, tk. növ. 6. Szózat, énekelte az énekkar.

Az ünnep tárgysorozatának szereplői tehát teljesen a növendékek sorából kerültek ki, ami az ilyen iskolai ünnepeknél a leghelyesebb is. — Az egész ünnep különben igen szépen sikerült.

Abeles féle polg. leány iskolában annak önképző köre tartotta meg az iskolai Deák ünnepét.

A jól sikerült iskolai ünnep műsora a következő volt:

1. Himnusz. Énekelte a III. és IV. polg. oszt. 2. Megnyitó beszéd Lakos Katicától. 3. Deák Ferenc emlékezete Komócsy Józseftől, szavalta Márton Anna IV. oszt. tanuló. 4. Deák politikai hatása Felolvasta Abelesz Adolfné, 5. Deák polg. rendezéshez, Szabados Jánostól. Szavaltja Fried Berta IV. osztályu tanuló. 6. Deák sirja, Szász Károlytól, szavaltja Fülöp Erzsike III. oszt. tanuló. 7. Szózat Énekelte a III. és IV. osztály.

A zsidó iskolában ma délelőtt 9 órakor lesz az iskola tanácstermében a Deák ünnep, melyre a szülőket és érdeklődőket szívesen látja az iskola igazgatósága.

A gör. kath. iskola ma délután 4 órakor Deák ünnepélyt tart, melyre a szülőket és érdeklődőket ez uton is meghívja az igazgató.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepeken. Nőegyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

Okt. 18. Munkás dalegylet a Bikában. — Deák ünnep a kaszinóban. — Lóverseny.

A szabad iskola megnyitása.

Ingyen tanítás a népnek.

A mai napon lelkes, hazafias szellemű férfiak megkezdik a nép ingyen oktatását.

A Csokonai kör egyik ülésén elvett kisdéd makk ime hamar merész sudárba szökken. Akik tiszteletre méltó áldozatkészséggel hozzáálltak az eszme megvalósításához: a város minden igaz polgárának őszinte hálájára érdemsek.

Reméljük, hogy a munka érett gyümölcseit a társadalom mielőbb élvezni fogja.

A nép bizonyára seregestől tud majd a szabad iskola helyiségeibe, hogy része lehessen az áldásos ingyen oktatásban.

Az oktatás ma délután 3 órakor kezdődik egyszerre négy helyen.

Ez alkalommal a fizikából tartanak előadást a tanárok. És pedig:

1. Karai Sándor az Eötvös-utcai iskolában;

2. Nádasdi Alajos a Jókai-utcai iskolában;

3. Dr. Eberhardt Béla a Bánk utcai elemi iskolában; és

4. Zalányi János a Miklós utcai iskolában.

Isten áldása kísérje a szabad iskola üdvös működését!

*** Istentiszteletek.** Az ev. ref. templomokban: Nagytemplomban Biró Ferenc h. lelkész, kistemplomban Harsányi Pál szénior, újtemplomban Könyves Tóth K. lelkész, ispotálytemplomban Uray Sándor püspöki s.-lelkész, esapókerti imaházban Kovács János népiszkolai felügyelő. Délután 2 órakor a nagytemplomban káté-magyarozatot tart Jánosi Zoltán lelkész.

A róm. kath. templomban: Délelőtt 6 órakor Nyári Ignác, 7 órakor Ruszka Zoltán, 8 órakor miséznek egy kegyesrendi tanár, melyen a főgimnáziumi ifjuság is részt vesz, 9 órakor nagy mise, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, utána Nyári Ignác tart felolvasást, fél 11-kor miséznek Molnár K. Dezső h. igazgató, melyen a Svetits-zárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt, fél 12 órakor miséznek Pák Emil. — Délután fél 3-kor keresztény tanítás, 3 órakor lytánia, utána Rózsafüzér, 5 órakor a Szt. József társulatának hónapos ájtatosságát tartja Pák Emil, utána szt beszéd s lytánia.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Máté Károly segédlelkész végzi.

A gör. kath. kápolnában: 6 órakor reggeli istentisztelet, délután fél 3 órakor sz. olvasó, 3 órakor veacsernye.

*** A főispán uton.** Puky Gyula főispán szerdán e hónap 21 ikén rövid időre körünkből eltávozik, hogy a dunamelléki ev. ref. egyházkerületi gyűlésen mint az egyházkerület tanácsbirája részt vegyen.

*** A főiskolai ifjuság szegedi utja.** A budapesti ifjuság átirata folytán a debreceni akadémia ifjuság egy része tegnap délután 3 órakor gyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy Szegedre zárandokol s a Kossuth szobrot megkoszorozza. E szerint előbb gyűjtést indítanak a koszorús az ut költségeire, szerdán reggel pedig neki vágnak gyalog a nagy alföldi utnak, hogy vasárnap Szegedre érhessenek. Az ifjakat Erdey Károly a híres gyalogló vezetői. Körülbelül 30—40 en mennek.

*** Lóverseny.** A helybeli 7 ik Vilmos huszárezred ma déli fél 1 órakor tartja meg évenként szokásos őszi lóversenyét, mely kedvező idő esetén, előre láthatólag fényesen fog sikerülni. A lóversenyre a belépés díjmentes.

*** Tüzek a vidéken.** Két tüzeset hírvesszük ma egyszerre közel vidékünkéről. Az első Mike Pércsen pusztított, hol a n. váradi káptalannak égett le mintegy 300 koronát érő szalmája eddig ismeretlen okból. A szalma biztosítva volt. — Balmazújvároson meg Lichtschein Samu és Dezső kárára égett el nagyobb mennyiségű bükköny, lóhere, továbbá kucorica góré mintegy 1600 méter mázsa ten gerivel. A kár körülbelül 17,000 korona. Az elpusztult termények biztosítva voltak. A tűz állítólag a lóherét cséplő géptől támadt. A tűz keletkezésének biztos okát egyébként a hatóságok nyomozzák.

*** Esküvő.** Szilágyi Gábor helybeli kereskedő tegnap délután 4 órakor esküdtött örök hűséget Gombos Eszter kisasszonynak. Az esküvőn az ifju pár számos tisztelője és ismerőse volt jelen, hozzátartozóikon kívül.

*** Házasságkötések.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban e hét folyamán házasságot kötöttek: Sándor Mihály — Csendes Rozália, Pataki István — Valitkó Róza, Makai István — Kerekes Eszter, Göncsi János — Nagy Juliánna, Szilágyi Gábor — Gombos Eszter, Tóth József — Mór Erzsébet, Bene János — Friedmann Stefánia, összesen 7 pár.

*** Az iparos ifjuság Csokonai ünnepe.** A helybeli iparos ifjuság ma délután 4 órakor a Bika szálló dísztermében megkezdte az idényre tervbe vett estét. A mai estéje Csokonai ünnep lesz; tárgysorozata szavalás és felolvasásból fog állani, felhívjuk reá az érdeklődők figyelmét.

*** A szegény gyermekekért.** A szegény gyermekek felruházására alakult „Asztal Társaság” holnap hétfőn este 7 órakor a „Debrecen” söresarnokában tartja meg ülését, amikor is a társaság folyó ügyeit beszélnek meg s működésük érdekében a szükséges határozatokat hozzák meg.

*** Vásár Egyeken.** Vármegyénk területén a vásártartási joggal felruházott helyek tegnapról kezdve egygyel megsaporodtak. A kereskedelmi miniszter ugyanis megengedte, hogy vármegyénk területén fekvő Egyek község ezentúl évenként 4 vásárt tarthasson. Az első

vásár Egyeken e hónap 19-én hétfőn lesz megtartva.

* **A gyermekek róme.** Beállt az esős ősz s még alig tette be lábát a természet küszöbén. már is magával hozta a gyermekek pusztító rémét a kanyarót és vörhenyt. — A vármegye területéről vesszük ugyanis hírül, hogy Nádudvaron a kanyaró, H.-Dorogon pedig a vörheny a gyermekek között az ősz beálltával ismét fellépett. A vármegye t. főorvosa a baj meggátlása végett s illetve annak megszüntetésére már is megtette az összes óvó intézkedéseket s így habár a betegség teljesen ki nem is pusztítható, de egyelőre terjedése legalább is meggátolva lesz.

* **Péter király látogatásai.** A N. W. Tagblatnak a legjobban informált forrásból azt a hírt jelentik Belgrádból, hogy Péter király még ez év folyamán meg akarja látogatni az európai udvarokat. E hír szerint a király december közepén a bécsi udvart látogatja meg. Jövő évben azután a kisebb — de a belgrádi udvarhoz képest még mindig óriási — udvarok kerülnének sorra.

* **A Vatikán államtitkára.** X. Pius pápának nagy gondot okoz az államtitkárság betöltése. Jelöltje, Merry de Val nem tetszik az osztrák magyar monarchiának más államtitkár pedig nem akad. Rómából táviratozzák, hogy a pápa egy fogadtatás alkalmával panaszkodott egy püsöknek, hogy valamennyi bibornok vonakodik az államtitkárságot elfogadni. Ilyen körülmények közt ismét Merry de Val az egyetlen komoly jelölt az államtitkárságra.

* **Százkoronásokat elnyelő tyúk.** Különös történetet újságnak a Fiume mellett lévő Kasztua községből. Kasztuában ugyanis a minap az a különös dolog esett meg, hogy Juretics Péter községi tisztviselőnek a konyhájába egy tyúk az asztalon hagyott két százkoronás bankjegyet elnyelte. Juretics épp akkor tért be a konyhába, mikor nagy ámulatára a tyúk már a második százast is kikezdte és legyűrni próbálta a begyébe. Persze hogy megmentse a százast bankkót, el akarta csipni a tyukot. De a pénz éhes tyúk a százassal a csőrében eliramodott és kifutott az udvarra. A pénzt vesztő Juretics utána. A tyúk futott zsákmányával és üldözője elől a szomszédba repült. Ott aztán szerencsétlenségére a trágyát. levezető gödörbe esett és fulladozni kezdett a szennyes lében. A tyukot persze onnét is kihalászták és gyorsan felboncolták, hogy a begyébe csusztatott bankkót kivegyék belőle. A pénz gazdáját azonban még csak ekkor érte, a szomorú meglepetés, mert a két százkoronás helyett csak nedves papírfoszlányokat talált.

* **A sűrűn utazó leányzó.** Egy veszedelmes és ügyes tolvajleányt csipett el tegnap a vasuton a rendőrség. A leány Abai Mária ki állandóan utazgat a máv. I. és II. szakaszaiban, a hol aztán az alvó utasokat kizsebeli. Tegnap is ilyen utazása alkalmával egy szolgálati szakaszba surrant be, hol egy alvó vasuti főtiszt fölé hajolt, bizonyára a tolvajlás szándékával. A főtiszt azonban észre vette, zajt csapott és letartóztatta. A leány rendőrségünk előtt nem ismeretlen ledér viselkedése miatt városunkból már régebben ki is tiltották. Most a rendőrség fogva tartja s erélyesen nyomoz, — hogy kikutassa azt az alapos gyanút, mely szerint gyakori utazgatása az alvók kizsebelése miatt történik, mit Abai Mária természetesen tagad. A rendőrség a leányt lefényképtette s fényképét a

vasut alkalmazottainak megküldte, hogy ha a lopások reá nem bizonyulnak, legalább óvakodni tudjanak tőle a zsebtolvajlás gyanuja alatt méltán álló leányzótól.

* **Apróságok az oceánról.** Kincsek a tenger fenekén. Egy amerikai hajóska pitány — mint egy amerikai újságban olvassuk — Miami mellett a tengerben egy 1835 ben elsüllyedt és ezüst érccel terhelt hajót fedezett fel. A kincs több milliót ér meg.

Hol legnagyobbak a tenger hullámai? A legnagyobb hullámok az Atlanti oceánon vannak. Magasságuk sokszor hatvan láb is.

Szárazföldön élő halak. Afrika nyugati Partjain egy kisebb halfaj él, amelyik a téli időben a szárazföldre dobja magát és az iszapos földben egy méter mélyre befurja magát s négy hónapot a földben tölt el.

A tenger mélysége. A legmélyebb tenger a Csendes óceán, nyole kilométer, a legsekélyebb pedig a Keleti tenger, ahol átlag huszonkét láb mély a víz.

* **Felhívás a nagyérdemű hölgyközönséghez!** Van szerencsém b. figyelmét felhívni már 10 év óta fennálló női kalap termemre, a mely hogy a fokozatos igények kívánalmainak minden tekintetben megfelelhessen, a legjobb elsőrendű bécsi munkaerőkkel láttam el, kik mindenféle kalap átalakítást meglepő szépen egész új formára készítenek.

Izléses modell kalapok bécsi udvari szállító cégektől már megérkeztek, elegáns vizit kalapok, neglige, legújabb nemez Panama utánzat, bőrkalapok és leány Biber kalapok meglepő nagy választékban kaphatók.

Az árak felülmulhatatlan olcsók. — Kérem szíves látogatásával megszerencsésíteni és meg fog győződni, hogy a legszebb kalapok legolcsóbban csakis nálam kaphatók. Maradtam kiváló tisztelettel: *Rózsa Lajos*, Kistemplom-bazár.

* **Rövid hírek.** A villamosság áldozatai. Temesváron két munkás a villa mos világítás vezetékeit javította; mint hogy az igazgatóságot nem értesítették az áram nem lett elzárva s munkások ben mindkettőt agyonujtotta. — *Tenger alatt járó hajó.* Kielben, a Germania hajógyárban egy spanyol mérnök tervei szerint tenger alatt járó hajó épült, a kísérletek sikerültek, de még egy nagyobb is építenek és kipróbálnak s csak azután mutatják be a tengerészeti hatóságoknak. *Hadnagy, mint regényíró.* A Forbachon állomásozó szekerészek Bilsea nevű hadnagyát letartóztatták, mert egy regényt írt, amelyben a könnyen felismerhető szereplők adósságesináló, részeges, bázasságtörő, lármás stb. alakok mindnyájan katona tiszték. — *Uj magyar herceg.* Bécsi lapok híresztelik, hogy Stefánia kir. főhercegnő férje gr. Lónyai Elemér hercegi rangot fog kapni. — *Kemény szívű ember.* Egy müncheni ur háromszor nősült, mind a három felesége magával vitte a házhoz az anyóst is s még most is nála lakik, ezeken kívül vele laknak: négy leánya, az édes anyja mind három anyósának anyja és persze a felesége összesen 12 nő. — *Elhunyt művész.* Az ifjabb magyar művészi gárda egyik legtehetségebb tagja Jantyik Mátyás festőművész október hó 15 én meghalt Békésen. — *Az angol hadsereg* eddig zsoldosokból állott, most azonban az új angol hadügy miniszter be akarja vinni a hadkötelezett séget, a mely törvényt el is van ren delve, de a törvényt eddig nem hajtották

vége. — *Szabaköműves kongresszus.* E hónap 23 án lesz Nagyváradon a magyarországi szabaköműves páholyok kongresszusa. — *Óriási postalopás.* Oláhországban tegnapelőtt éjjel egyik vonat postakocsijából 160 ezer lei bankjegyet és 100 ezer lei értékű 5 százalékos oláh aranyjárdékat loptak el vakmerő tette sek.

x **Festőminták aquarell és vízfestészet** hez virág és tájképekből egyedüli nagy választékban ujdonságok érkeztek, ugy szintén Passepartouts és valódi angol és szolingeni zsebbkésekből. *Pongrácz Géza* papírgyári raktárában Debrecen Bika szálloda mellett.

x **Ingyen arcképek.** Érdekes ujitást hozott be Kiss Lajos kereskedő, kinek a Bikával szemben van dusan berendezett női divat üzlete, ugyanis minden vevő ki nála 10 forint értékű árut vásárol egy finom kivitelű életnagyságu arcképet kap ajándékkul, mely a vevő által átadott kép nagyított hű másolata lesz. A képek a kirakatban megtekinthetők.

x **Az előkelő férfivilág figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett* kifogástalan szabásu férfi ingek. Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok, olcsó szolid szabott árak.

* **Legmodernebb írógépem van.** Ügyvédi vagy kereskedői irodákba ajánlom! Cim: *Írógép, Posta restante Helyben.*

Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Résletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatáruk, fehérneműek, férfi, fiu és leányruhák, tükör és képek raktára.

* **Sok pénz takarítható meg,** ha kölcsönügye a legolcsóbb helyen eszközölte tett ki. Rácz Béla bankirodája 26 pénz intézettel van összekötésben, a szükséges iratokat beszerezni és megbízóinak kölcsönét a legolcsóbb banknál szerzi meg. Bővebbet v. bélyeg ellenében le vélben is bárkinek. Iroda, Debrecen. Csapó u. 12.

x **A tifusz járvány ellen legbiztosab-** ben óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyuviz minden bacillus tól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyuviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedül a Schwartz-féle dohánytözsdeben Piac-utca 29. a városházával szemben.

* **Olvasóink figyelmébe ajánljuk,** hogy színe hagyott avagy elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett *Koncz Józsefnél* festessék és tisztíttassák. Füzlet *Batthányi* . 2. sz. a Műhely vár u. 7. sz. zenede uorán.

x **Hol szórakozunk vasárnap?** Márkus Jenő Dréher sörcsarnokában bécsi, frank furti virsli friss minőségben kapható, lesz baksör csapolás, méz édes must és karcos kerti bor. Este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyez.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.

A válság.

Saját tudósítónktól.

Budapest okt. 17.

A politikusokat ma a Deák ünnep vette igénybe. A szabadelvűpártiak nagy számban vettek részt az ünnepségen, az ellenzékiek kisebb számban. A képviselő házi gyülekezés közben azonban majd nem kizárólag politikáról volt szó és az ünnepség végeztével a szabadelvű körben szintén csak a válságról és Lukács válalkozásáról folyt a legélénkebb vita.

Általában a legnagyobb reménységgel tekintenek a megoldás elé. Lukács László pénzügyminiszter ma délben érkezett meg Budapestre és részt vett a kilences bizottság ma délutáni tanácskozásában. Itt kerültek szóba azok az elmentések, amelyek a kilences bizottság eddigi elvi megállapodása és a király felfogása között felmerültek és ma mégis fennállanak. Ezekre a jelentésekre nézve illetékes helyen arról értesítik fővárosi munkatársunkat, hogy nagyon *lényegtelene* lenek. Így főképen a katonai büntető eljárásnál van ellentét. A teljes magyar nyelvű bűnügyi tárgyalást egyelőre *lehetetlennek* tartják, mert *nincs elég magyar tudó hadbíró*, de tolmácsokról és magyar védelemről gondoskodva lesz. Felmerült még az a kétejt is, hogy *mi történjék a bűnügyi eljárásban háboru esetében?* Mert békében lehet gondoskodni magyar védelemről, háboru esetében azonban az eljárásnak és ítékezésnek gyorsan kell történnie. Erre nézve azonban nagyon könnyű lesz a megegyezés már arra való tekintettel is, hogy a háboruban mindenütt mindenkor kivételes intézkedések vannak.

A katonai nevelés dolgában teljes a megegyezés és a magyar vezényszó dolgában leendő elvi kijelentésre nézve is.

Ugyancsak szabadelvűpárti részről arról is értesülünk azonban, hogy nem mindenki látja ott sem oly rózsás színben a helyzetet.

Igy nem tartják bizonyosnak Lukács megbízását sem. Nem pedig azért mert a differenciák nagyobbak, mint a hogyan azokat feltüntetik. Így a katonai szervezés dolgában sem ért mindenben egyet a király a kilences bizottság feltevéseivel, de különösen a magyar vezényezésre nézve vannak eltérések. Mert a király csak abba adta volna beleegyezését, hogy a szabadelvűpárt a körben tegyen kijelentést arra nézve, hogy a király felségjogát érintetlenül hagyva, a nemzet jogait is fenntartja, de a vezényezésre nézve célszerűségi okokból is a királyra ruházta ezután is az intézkedés jogát. A képviselőházban azonban nem történt semmi kijelentés. Már most e hírforrásunk szerint ezt az elintéztést nem tartja kielégítőnek a nagyobb része.

Budapest, okt. 17. Politikai körökben elterjedt hírek szerint Lukács

László, ha a kiegyenlítés sikerül, *hétfőre kész miniszterlisztával* megy a királyhoz.

A kilences bizottság.

Budapest, okt. 27. A kilences bizottság délután 5 órától este 8-ig ülést tartott, melyen Lukács László is részt vett. Holnap délelőtt 10 órakor a bizottság folytatja tanácskozásait.

SPORT.

Lóverseny. Megelőző számunkban már említést tettünk arról, hogy a helyben állomásozó cs. és kir. 7. k. sz. Vilmos huszárezred ma délután a debreceni pályatérén lóversenyt fog rendezni. — Te kintve, hogy ezen egy napos versenyre a nevezések igen kedvező eredménnyel zárultak, remélhetőleg sportszempontból is szép versenyekre lehet kilátásunk. mert a nevezett lovak közt több olyan névvel is találkozunk, amelyek az érdeklődők már a nyilvános pályákról is jól ismernek. Az egyes futamok nevezési eredménye a következő: Az I. sz. gát versenyre 17, a II. sz. akadályversenyre 9, a III. sz. félvérek akadályversenyére 21, az IV. sz. akadályversenyre 9 és a V. sz. nagy akadályversenyre pedig 20 nevezés történt. Már ezen szép eredmény után is várható, hogy a starter zászlója elé nagy mezőnyök fognak állani. — A nagy tribün fedett épületében levő összes ülőhelyek a közönség rendelkezésére állnak és amennyiben a verseny kezdete délután pontosan fél egy órára lett ki tűzve, ajánlatos, hogy a n. é. közönség saját érdekében igyekezzék a versenyterre idejében kirándulni a szabad páholy és zártzsek helyeket elfoglalni. Ismételve megemlítjük, hogy ezen verseny belépti díj nélkül fog megtartatni. A figyelmes rendezőség gondoskodott arról is, hogy a n. é. közönség versenyszorozatokat ki a versenyterren díj mentesen kapjon, valamint arról is, hogy az ott megjelen tek az ülőhelyeket kényelmesen elfoglal hassák. — Intézkedtek arról is, hogy a helyi vaspálya vonatai a Bika szállodától a lóvásártérig és vissza elegendő számú kocikkal közlekedjenek. Az első vonat indulását pontosan déli 12 órára tették. A társaskocsi az Angol királynő szállodától ugyanazon időben fog indulni Hideg ételekről és italokról Hauer Bertalan előnyösen ismert vendéglős fog gondoskodni. Egyebekről a versenyre vonatkozó hirdetésekben értesülhetni.

EGYLET.

A munkás dalegylet ma vasárnap az Arany Bika disztermében könyvtára gyarapítása végett Keller Sándor egyleti kar-nagy vezetése mellett Jónás Lajos zene karának közreműködésével zártkörű dal estélyt rendez. Kezdeté este 8 és fél órakor. Belépti jegy személyenként 1 kor. 40 fill. Előre vá tott jegy 1 kor. 20 fill. Műsor: 1. Nyitány. Jónás Lajos ujonnan szervezett zenekara által. 2. Szabadság dal Hubertől; előadja a dalegylet. 3. Népdal egyveleg Angyal A. tól, előadja a dalegylet. 4. Dal a dalról König P. től előadja a dalegylet. 5. Kertem alatt Lá nyitól, előadja a dalegylet. 6. Édes hazám Hubertől, előadja a dalegylet. 7. Taka

rodó Erkeltől előadja a dalegylet. 8. Rákóczi kesergője előadja Jónás Lajos és zenekara. 9. Rákóczi induló Hubertől, zenekisérettel előadja a dalegylet. Műsor után tánc.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 18. vasárnap, délután 2-ik Rikóczy Ferenc fogsága, színmű, este Casanova daljáték. Előszőr

Okt. 19. hétfő *Éjjeli menedékhely*, A. bérlet.

Okt. 20. kedd *Denise*, színmű B. bérlet.

Okt. 21. szerda *Hamlet*, szomorujáték C. bérlet.

Okt. 22. csütörtök *Casanova* daljáték A. bérlet.

Okt. 23. pénteken *Casanova* daljáték B. bérlet.

Okt. 24. szombat *Casanova* daljáték C. bérlet.

Okt. 25. vasárnap délután *Mária bátyja* nép színmű, este *Patyolat kisasszony* színmű. Előszőr.

— (A színgazgató h iradása.) Vasárnap két előadás lesz színházunkban, d. u. színre kerül Szigligeti Ede történeti színműve. II. Rákóczi Ferenc fogsága, melynek a jobb szerepít Menszáros Margit, Jeszenszky Irén, Csige Ilona, Püspöky Rózsi, Klenovits György, Csiky László, Krémer Jenő, Sebestyén Géza, Nagy János, Szilágyi Aladár, Iványi Antal és Virágháthy Lajos játszák. Este lesz a premierje Barna Izsó nagy daljátékának, melynek a címe *Casanova*. — A daljáték hármas női szerepét Felhő Rózsi fogja játszani a címszerepet pedig Mezei Andor, kívülök még jobb szereplők a darabban Karacs Imre, Faragó Ödön, Iványi Antal és Püspöky Rózsi. A második felvonásban első forduló Clawon táncot lejtik Berzeviczy Etel és Faludi Berta, a Polichinoli táncot lejtik: Várady Józsa, Kendi Piroska Várady Mariska és Bittera Erzs, az Esményi keringőt lejtik: Berzeviczy Etel és Faludi Berta. Casanova premierjére az utalvány jegyek nem érvényesek.

TÁVIRATOK.

A belga király utja

Insbruck, okt. 17. Általánosan feltűnt, hogy a belga király átutazásakor Laudektől Insbruckig a pályát rendkívül sok esendőr és vasuti munkás őrizte azért, mert hajnalban Zant állomásról ismeretlen emberek nagy mennyiségű dinamitot elloptak.

A szerb király tolvaja.

Belgrád, okt. 17. Péter szerb király Genfből magával hozott egy Koch Ottó nevű inast, a ki itt felhasználva a király bizalmát, ellopta és zálogba tette a király drága ékszereit. A rendőrségnek sikerült az elrabolt tárgyakat visszaszerezni.

Gabona tőzsde.

Budapest, okt. 17. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 50,000 métermázsza került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonának változatlanok. Idő: szép.

Buza októberre	7.63—64
" novemberre	7.69—70
Rozs októberre	6.23—24
" novemberre	6.45—46
Zab októberre	5.33—34

Regénycsarnok.

A tejtetvőr.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

Savinien ez óhajta végtelenül megörvendeztetette a fiatal papot és az apostoli buzgalmában azonnal feltámadt benne az a remény, hogy visszatéríti a fiatal embert apáinak hitéhez. Ő ebben a véletlenben bizonyos gondviselésszerű hivatást sejtett, a melyre Isten őt kiválasztotta és nagy lelkesedéssel ragadta meg az alkalmat, hogy megmentse egy lelket az elkárhozástól.

— Egész könyvtáram rendelkezésére áll, Louéssart ur — szölt szívélyesen. — Csak tessék benne válogatni tetszése szerint.

— Ha megengedi, tisztelendő uram, mindennek előtt Szent Justinianus „Apológia“-ját veszem ki, — szölt Savinien a könyvespolchoz közeledve, hogy a rajta sorban felállított könyvek címeit elolvassa.

A pap intett a hugának, mire ez gondosan becsomagolta a kiválasztott könyveket.

— Köszönöm, abbé ur, — folytatta Savinien — és ha szabad a szívességet visszazonozni, én magammal hoztam Tolsztoj legújabb munkáit és boldog volnék, ha azokat cserébe felajánlhatnám.

— Tolsztoj r — szakította őt félbe az abbé. — Bocsánatot kérek, én nagyon járatlan vagyok a modern irodalomban. Ki az a Tolsztoj?

— Nagy lángész . . . A legnagyobb orosz író.

— Szakadár! — mormogta Pascal az ő gyanakvó bizalmatlanság hangján.

— Keresztény gondolkodásu bölcsész, a ki Jézus legtisztább tanait akarja feleleveníteni és e miatt üldözik is hit sorsosai.

(Folyt köv.)

VAROSI SZÍNHÁZ.

Okt. 18-án, vasárnap. Bérletszünet.

DÉLUTÁN 3 órakor:

II. Rákóczi Ferenc fogsága.

Eredeti dráma 5 felvonásban,

ESTE fél 7 órakor, rendes helyárrakkal először:

Casanova.

Regényes nagy operete 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Az előjáték személyei:

A sátán	Faragó Ödön
A felesége	Felhő Rózsi
Casanova Jakab	Mezei Andor
Bonaparte Napoleon	Iványi Antal
Tonina	Püspöki Rózsi
Lucy	Kendi Piroska

Az operett személyei:

Casaneva Jakab	Mezei Andor
Petruccio)
XV. Lajos) — — Faragó Ödön
Mózes, Iócsiszár)
Marion)
Pompadour) — — Felhő Rózsi
Lia)
Pietro	Karacs Imre
Tonina	Püspöki Rózsi

NYILT-TÉR.

Rövid használat után nélkülözhetetlen
Igen alkalmas utazásoknál
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva

Bizonyítvány kelt Bécsben
1887. július hó.

Kalodont

nélkülözhetetlen

FOGTISZTÍTÓ-SZER

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásával nem nélkülözhető fogak és a szájüreg gondos ápolására nevezetesen gyomorbetegségek hárihatók el az által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont“, mely az antiszeptikus hatás a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

Köszén- Bánya.

KRAUS J. KÁROLY, Budapest.
Dorottya-u.6.

Vezérképviselője a

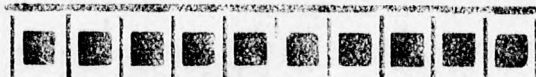
Compagnie des Vines de Transylvanie-nek
szállít legkitűnőbb minőségű

egeres-i

akna és darabszenet

bármely magyarországi vasutállomásra,
a legolcsóbb áron.

E szenet már nagyszámu gőzmal-
mok, gyárak, tégláégetők, gazdasági vál-
lalatok, szállodák és magán fogyasztók
teljes mezelegedésükre használják. —
Széakereskedők előnyösen árusíthatják.

Férjem uram sem ellenzi

Dávid Gyula, északi gyógyszer, szepitőszereit használja. Szepitő és más arzfoltok ellen Eszéki pomádéja ára 70 f, K. 1. 20, 2. 20, makacs arzfoltoknál az erősebb hatású Pompadour-pasztám költsége K. 3 és 5. Arcoszfító fekete pont alakú miteszerek egyedüli szelasztója a luvénál, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem használata előtt csakis Detergen különös porzappannal kell mosdani K. 1, 2, 8. Örmét szerzek szinte ljtító hajfestémmel az őszülőknek, próbavég K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Háziállatok óv- és gyógypora. Minden

gondolkodás és kérdészködés nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig keül 3 krajczárba,

melylyel nagy kárt elhárítanak azok, a kik óvszerképen és étvágygerjesztől hébe-korba adva bizalaláskor is mindig már előre megrendelik, például 100 darab sertés közt a dögöt megszűntetni 10—15—20 kilogramm szükséges. Egy tehercsára K. 2, mely elég 2 süldő megmentésére. Egy kilogramm

ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz sertésre csomagolással K. 10 32 f-ért már bérmentve is küldöm. Öt kilogram 20 K. helyett K. 18; de 10 kilogram csak K. 34. Kaphatók posta v. vasúton utánvétellel küldve, csakis

Dr. Dávid Viktor.

Törv. védve. gyógyszerész-tudor, a m. kir. terméskizletudományi társulat főnöke legia.

Szent István király gyógyszerész-tárában, ESZÉK, 1887.

70% az embereknek

szenvet étvágytalanságban, emésztési nehézségben és mindenki tapasztalhatja már, hogy e kellemetlen baj által az általános jólét, az életöröm és kedv befolyásoltatik: de a legkevesebb ember tudja, mily kellemetlen következményei vannak ennek. Es milyen egyszerű a segítség! A mindennapi borhoz Rohitsi Tempel forrás vizet igyunk vagy régibb bántalmaknál egy órával a reggeli előtt igyunk Rohitsi Stiria forrásvizet, melynek kitűnő hatása lesz.

Nagyraktár Magyarország részére:

Hoffmann Józsefné
Budapest, Bathyó utca 8.

Ez az igazi boldogság,

mert nem kell tanulni szabászatot

és mindenféle divat után ellehet készíteni

 a deréket

a minden művelt államban patenttorozott

 női derék szabászati készülék

által.

Minden testre igazitható. Egy készülék ára 3 korona, utánvétellel.

Kapható Guschelbauer Antalnál, Sopronban.

Ismételadók kedvezményben részesülnek

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debreczenben.

SCHVARGZ VILMOS

cs. és kir. udvari butorgyáros és a legújabb szabadalmazott asztalok gyártója.

Uzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálók.

MIHALOVITS-féle

Harmat-Créme

Arcszépítő kenőcs.

- A Harmat-Créme a legjobb arcszépítő s kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdévé, puhává, fehérre teszi az arcz bőrt.
- A Harmat-Créme sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
- A Harmat-Créme nappal is használható, miután nem zsíroz s a poudert jól állja.
- A Harmat-Créme nem teszi fényessé az arczot s fehéríti a bőrt.
- A Harmat-Créme kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr-akák) elmulasztására, napégette s szélkifujta arcznál, s kéznél.
- A Harmat-Créme teljesen zártalan, habszerű, jó illatú arcszépítő egy tégelyének ára egy korona.
- A Harmat Szappan, mely a Crème hatásait fokozza, darabonként 35 kr.

Értékesítő a készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

Frisch-féle

szabadalmazott alsónadrágok

Debrecen és vidékére kizárólag

FEKETE JAKAB

férfi divat kalap és fehérnemű üzletében, Debrecen, főtér.

Első kézből; a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár.

villamos erőre berendezve.

STOWASSER

császár és királyi udvari hangszergyáros hadseregszállító a Rákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója
J. Budapest, II. Lánchid-utca 5.

Ajánlja a saját gyárában készült összes réz- fa- fuvó és vonóshang szereket || Hegedűk gordonkák bőgők fuvolák klarinetek trombiták és szaxofon balmok

Tárogató ára 30 forinttól (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felszerelése olcsó árban, előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

Javítások specielis kivitelben gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek, vonós hangszerek a legújabb találmányu hangfokozó gerendával, melyért garantiát vállalok.

ÁRJEGYZÉK minden hangszerről külön-külön kérendő, mely bérmentve megküldetik.

A legjobb petroleum.

Csak egy próba rendelvény, és mindenki meggyőződhetik, hogy a legjobb petroleum

egyedül **Kovács János** petroleum kereskedőtől szerezhető be.

Megrendelhető **Blattner József** urnál, Csapó-u. sarkán és Hadház-utca 9. sz. a. Öt literenkint helyben házhoz szállítatik.

80cat. holdas

igen jó talaju tanyás birtok

ELADO

sámsoni országut mellett

Értekezhetni Debreczeni Jenő légszeszgyár igazgatóval.

Csász és kir. udvari szállító.

Fernolend

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált peceletes, sárga vagy barnabőrnek a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Bécs, I. Schnlerstrasse 21. Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészekről mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Nincs többé szobafüst!
Minden kéményt megjavít

150,000 darab forgalomban.

1 Olcsó és észszerű!

a John-féle szab.
kémény-toldó

Egyedárusítás:
Lukács Vilmosnál
Debrecen, Hatvani utca 5. sz.

Neustein Fülöp
EUKROZOM
hashajtó labdacsa

melyek évek óta a legjobb eredménnyel használ-
tatván és a legkiválóbb orvosok által mint
gyengéden hashajtó, feloldó szer

ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák. tel-
jesen ártalmatlanok. Cukrozott alakjuk végett a
gyermek is szívesen veszi.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér,
egy tekercs, mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tar-
talmaz, csak 2 korona o. e. 2.45 korona összeg elő-
zetes beküldése esetén egy tekercs bérmentesen
küldetik.

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP
hashajtó labdacseit.
Valódi csak ha minden doboz hátsó
oldala a törvényileg bejegyzett „Heli
Leopold” védjegyünkkel, vörös-fekete
nyomatással van ellátva. Védjegye-
zett dobozaink, utalványaink- és
csomagolásainknak a „Philip Neus-
tein Apotheker” aláírást kell tar-
talmazniuk.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ö. Füleky P. Miha-
lovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza
a „Szt-Lipóthoz” Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

Uj bodega.

Van szerencsém a n. é. közönség
becses tudomására juttatni, hogy

Első debreceni bodega

című Kossuth-utca 6. szám alatt,
közvetlenül a színház mellett, új bo-
degát nyitottam, a melyet költséget
nem kimélve fényesen rendeztem be.

Uj üzletemben egész napon át
színház után és éjjel is mindig hideg
felvágottak, csemegék, különféle
italok pontos kiszolgálás és mérsé-
kelt árak mellett állanak a n. é. kö-
zönség rendelkezésére.

Szíves pártfogást kér:

A tulajdonos.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona
nyereményt fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi
5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 „ főnyereményt a 74366. „ „
a 90 000 „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen
részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

ut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000. 1 nyeremény 400.000.

1 à 200.000. 2 à 100.000. 1 à 90.000. 2 à

80.000. 1 à 70.000. 2 à 60.000. 1 à 50.000.

1 à 40.000. 5 à 30.000. 3 à 25.000. 8 à 20.000.

8 à 15.000. 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen **55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000**

korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—

¹/₂ „ „ „ 3.— „ „ 6.—; ¹/₁ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében
küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. — Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. október hó 26-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46a. I. fiók: Váci-körút 4a.

II. fiók: Múzeum-körút 11a. III. fiók: Erzsébet-körút 54a

Rendeiőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS T^{SA} bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti
sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget kor összegben (mellékelem bankjegyekben (bélyegeken.)) A nem
(postatalványnyal küldöm) tetsző
(utánvételezni kérem) törlendő.

Pontos cím:

520 hold

kitünő szántóföld

Micske közelében (Biharmegye) eladó. Értekezhetni a debreceni állami anyakönyvi hivatalban.

DONOGAN
és
SOMOSSY

Kanz József és Társa Utódai
DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR

Vászon, készfehérnemű menyasszonyi kelengye.

A külön

szőnyeg osztályban

óriási választékban

függönyök, ágy és aszalteritők
butorszővetek, cocus lábtörölők.

Linoleum.

Olcsó árak.

Előzőkeny kiszolgálás

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokbana „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Leon és Oláh

elsőrangú angol és francia

női ruha kelme különlegességek áruháza.

Budapest, IV. Koszuth Lajos-u. 4. sz.

Standard (volt Dreher) palota.

Felhívjuk az igen tisztelt hölgy világ szíves figyelmét szolid és teljesen megbízható női divatkelme áruházunkra, ahol a legszebb és kétségkívül a legdivatosabb speciális angol, francia és hazai gyártmányu kelmek kaphatók 1 koronától 22 koronáig minden árban.

Tisztességes kiszolgálás!
Versenyen kívüli olcsó árak

Mintákat az ország minden részébe, ugyszintén 20 koronán felüli rendeléseket bérmentve küldünk.

Leon és Oláh

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyalkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI., Váci-körut 17.

Eljen!

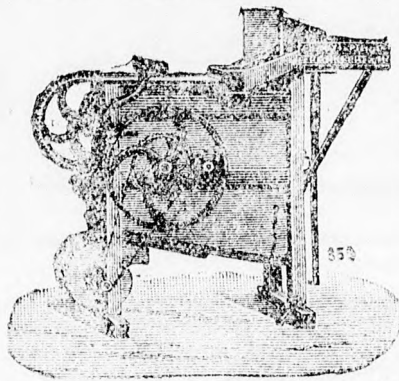

Egger mellpasztillia csakhamar meggyógyított!

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pal, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilcz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerárában.

Kukorica-morzsolók

kéz- és erőhajításra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabona-rosták,
Konkolyozók (triőrök);
Széna- és szalmasajtók.

RÉPA- és BURGONYAVÁGÓK.
TAKARMÁNY-FÜLLESZTŐK.

A legjobb VETŐGÉPEK

„AGRICOLA” (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerékek nélkül dombon avagy sikon alkalmazható, a legújabb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

Mayfart Ph. és Társa

gárdasági gépgyárak, vasöntődék és ekegyárak
Bécs, II/1. Taborstrabe 71.

— Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. —

— Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek. —

„MAYER”

GÉPGYÁR

vas- és fémöndde részv.-társ.

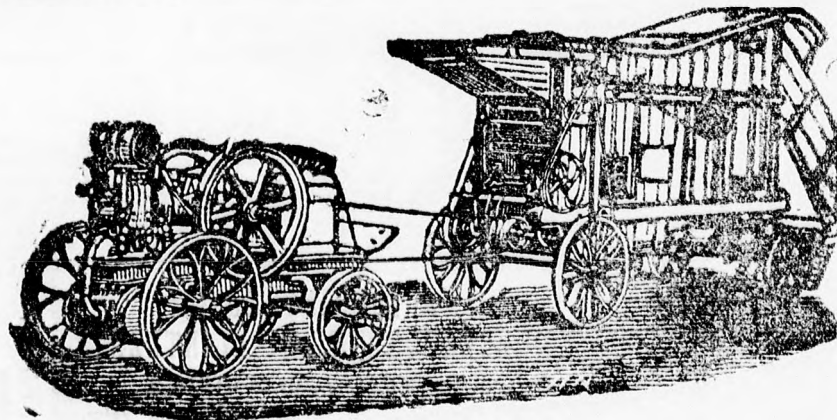
SZOMBATHELY

Raktár: Budapest, V., Lipót-körut 15.

Gazdasági gépeket, kettős szerkezetű Benzin-motorokat 2-50 lóerőig

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem gépezet-szükségletlen.

Tűzveszély kizárva.

Maloméplítészeti: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártás teljes műalmi berendezések,

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomásu borsajtó.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kiváló képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Csemege szőlő!

Fehér Chasselás kilógrammonként 12 krért kapható a Szőlő és Bortermelő Szövetkezetnél. Simonffy-utca városi bérház. Ugyanott felkötni való válogatott Bakar szőlő megrendelhető 1 kiló 20 krajcárért.

Új tűzifa raktár.

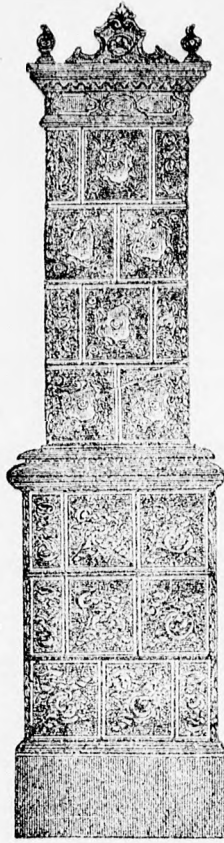
Van szerencsém a n. é. közönség keze-udonára hozni hogy a gyermek-menház mellett, a lóvasut telepén új tűzifa raktár építtettem be a hol állandóan a legjobb minőségű tűzifát árusítok

A pontos ölelésért felelősséget vállalok. Ugyanott vágott tűzifa is minden időben jutányosan kapható.

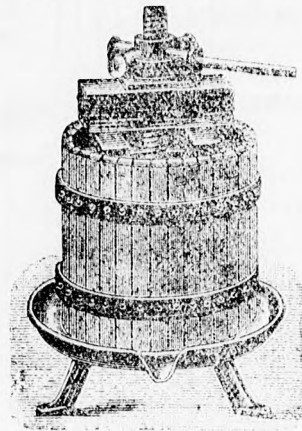
szives pártfogását kérv. le. **Dr. Pollák Edéné.**

TÓTH GYULA DEBRECEN, PIAC-UTCA 20. és 27. szám. a.

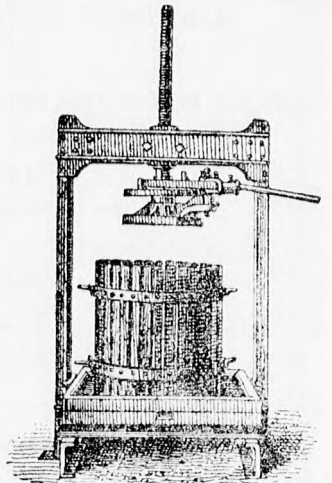
Legnagyobb választék hűvi és hűvöszei porcellán kályhákban, konyhákban Meidingeri rendszerű kőpenykályhákba, szén és falfűtőre. Fűtőkádák, gyermekkecskék és vasutórok stb.

„MABILLE“

„MABILLE“

„URSUS“

Legnagyobb raktár borsajtókban rendezés Mabilie és legújabb felsőnyomású vasgerenda szerkezetű rendszerben. Utóbbi rendszerrel a törkölyt egy darabban lehet kivenni, a mustlé vas részekkel nem érintkezik s ezáltal a bor később megfeketedése megakadályozódik.

Legkedveltebb, legtökéletesebb arcztisztító és szépítő szerek: **Akácia** KRIEGNER-féle -CREME 2 kor. -PUDER 1 " -SZAPPAN 1 " KORONA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, CALVIN-UTCA Törökutca sarkán

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR részvénytársulat Budapest, VI. Váci-ut 19. 2500 gőzcséplő-készlet és különf. kisebb g. gépüzemben. Malomberendezésekre KÜLÖN SZAKOSZTÁLY. Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel. 200 kényelmes lakosztóval. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER szücsmester, udvari szállító Budapest, VI., Ó-utca 44. Szörmeárul az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI és HALHÓLYAG tuczatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a szakma legelső rangú czéje: **BEIF J.** specialista, Bécs, Brandstätte 3. Árjegyzék ingyen.

BUTOR. NEMES és LENGYEL butoriparagóknál BUDAPEST, IV. Keoskényi-utca 6. sz. 15.

ZIMEK bármely országból és szakmából, ajánlatok szétküldése és ill. ússzekötések létesítése céljából (postadíj jóvállásával) **ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI** Nemzetközi Czimirodájában Budapest, V., Náder-utca 13. sz. Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az OSAN-szájvíz-esszencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr. Felülmúlja az eddig ismert összes fogszereket. Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb aszpitó-szer 1 frt. Ehhez balzsamszappan 80 kr. Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr. a legjobb és legeszegebbes hajfestő-szer sötétszőke, barna és fekete. Ára frt 2,50. Prospektus ingyen és bérmentve küld: Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. Kötöny London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb. Raktáron gyógytárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER TANINTÉZET Budapest, VI., Aradi-utca 10. ALAPITTATOTT 1853. Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. - Felsőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. - Novelló internátus tanulókó növendékek részére. Bizonyítványai államérvényesek és az egyetemes önkéntességre jogosítanak. - Bővebb felvilágosítást ingyen ad **Röser János, igazgató.**

SZÖRVEZTŐ népszerűségi hasznosító és szociális célokra a szociális munkások részére. Főraktár: Dr. Kovács Erőd utca Budapest, Győr-utca 11. Megjelent „Tollat-4000” ingyen. **NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN** (Erzsébet-körút 8-11. sz.) találkozzunk.

SANTALEGGER Fialat embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona. **NÁDOR GYÓGYSZERTÁR,** Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ** folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérít, szépíti. 1 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld **KERPEL** gyógyszerár. Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2. 300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevel-kölcsönöket, melyek után teljes készpénzfizetéssel: 2 1/2-3% levonással: 50 évre a tőke évi 5.70%-a 50 évre a tőke évi 5.20%-a 33 1/2 : : : 6.50%-a 34 : : : 4. : : : 22 : : : 8. : : : 25 : : : 7. : : : 15 : : : 9.80%-a 16 : : : 9.40%-a fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LE DÉLICE LE DÉLICE Vergé CIGARETTAPAPIR Vergé SZIVARKAHÜVELY MINDENÜTT KAPHATÓ.

Új mosó és vasaló intézet fő u. 42. Lamprecht palota az udvarban.

a n. é. közönség szives tudomására hozom hogy úgy férfi mint női fehérnemű mosást és vasalást a leg-szebben jutányos árban kifogástalanul készítek, becses pártfogását kérve maradtam készszolgája.

Papp Antalné.

An. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy 10 év óta fennálló cipő üzletünket a Kucik házban megnagyobbítottuk s a t. vevőink kényelmére a főtéren, a Fehérló-szálloda mellett egy **fiók-üzletet nyitottunk.**

Hol csakis saját készítményeink állanak a n. é. vevőink rendelkezésére. Raktáron tartunk férfi-, női- és gyermek-czipőket nagy választékban. Megrendeléseket a legnagyobb gondnal és pontossággal a legrövidebb idő alatt teljesítünk. További szives pártfogásukat kérve

Elfenbein és Klein.

ÚJ VÁLLALAT!

Van szerencsénk a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **vizvezeték, légszusz,**

fürdőberendezés, closetek, csatornázás, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszereléseit és bádogos műhelyt rendeztünk be. o o

Elvállalunk minden e szakmába vágó új berendezéseket szakértelmű kivitelben, jótállás mellett. Elfogadunk javításokat és átalakításokat.

A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kérve:
Péterfia-utca 19. szám. Máthé és Ladányi,
Telefon szám 321. vállalkozók.

SAJÁTFÉLTÉS
SZERELÉSI
MAGY. HUNG. KÖZV. ÉS
KÖZV. HÍR. HÍR. HÍR. HÍR.

REPARÁTOR
Főraktár: KIRÁLYI ÉS TÁRSÁ BANKHÁZA
10,000 corojog, 56,000 nyeresemény, 14,459,000 korona.
KIRÁLYI ÉS TÁRSÁ BANKHÁZA
BUDAPEST, Andrássy-ut 65.

Stella
ZOLTÁN BÉLA
BUDAPEST, V. SZABADTÉR.

PÜRGO

NEURÓPATIAI GYÓGYINTÉZET.
Dr. KOVÁCS J. főorvos
BUDAPEST, V. UCCS-ÚT 14. sz.

YOST
KIRÁLYI HÍR. HÍR. HÍR. HÍR.

RIVOLI
BUDAPEST, VI. SZ. KÖR. ÚT 25. sz.

PÁRIS
BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖR. ÚT 25. sz.

PLAISCHER VILMOS
FÉRFI ÉS GYERMEK-ruha áruház
BUDAPEST, IV. MÁRKÓTI VÁSÁRHÉZ
GYOMON-ELIXIR.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE ÉS SZANATORIUMA.
Külön hegyi fekvésben, permentes és erdős vidék, 900 kilométerrel több jól épült, regényes hegyi utak. Szigoros leltérendővel munkorvos kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegségek kópiójaként a legürültebben vannak berendezve. Kiseb díjtól, mindenféle árak. Az útját egész éven át nyitva van. — Pénzparis és felvilágosításra megírt: Dr. SCHLESINGER-Miksa vizsgyógyintézet, Pannónia, Párhuzamos

Debrecen, Piac-utca 49. postával szemben.

Altalános elismert legjobb bevásárlási hely férfi-, fiu- és gyermek ruhákban. ○○○○○○

NEUMANN U. magyarország legnagyobb ruháza, cs. és királyi udvari szállító.

Fennáll:
132
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

Alapított:
1772.
évben.

GYÓGYSZERTÁRA az „ARANY EGYSZARVU”-hoz
DEBRECENEN, (Cegléd) Kossuth utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek,
Fogcseppek — ragaszok,
Szájvizek — labdaesok,
Szemvizek (Römerhaus — Lebois),
Mellszörpök — Csukamájolajok,
Gyermektápszer ek,
Gyomortisztító labdaesok,

Bőr és nem
gyógyszerek
külön.

Cukorkák köhögéssől,
Gyomorerősítők — gyógyborok — dióessentia,
Fülfájás ellen — sóborszeszek,
Seb és tyukszentapaszok,
Fagykenők — kőszvénygyógyszerek,
Hivatalos kötszerek,
Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szépitőszereknek:

Aré és kézerémek,
Aré és hajporok,
Hajkenők és — festők,
Bajuszpedrők, saját és tiszaujlaki,
Mosdó és széplővizek,
Glicerinkészítmények,

Legjobbak!

Illatos olajok és pomádék,
Bajusz és hajnövesztők,
Gyógy és pipereszappanok (széplőszappanok),
Parfumeillatszerek,
Füstölők, illatos és gyógyszeres,
Vaselinkészítmények.

Állat-, gyógy- és háztartási szereknek:

Juh, ló és marharüh ellen,
Sertés és apró marhadög ellen,
Rovar, egér és patkányirtó szerek,
Író és ruhajegyző tenták,
Szobapadlófénymaz, kitűnő, szagnélküli,

Legjobbak!

Dió és makkavé,
Egészségi mustár, ételhez,
Fertőtlenítő szerek,
Tépések, fejskendők, irrigatorok,
Oltó viaszfélek.

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestvények,
Higitások,
Dörzsölések,
Golyócskák,

Homó-
patbia.

Egyes adagokban,
Berendezett szekrényekben,
Házi vagy utiszükségletre,
Ujra felszerelések és megtöltések

sib. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságok.

Jegyzet: Miatán minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartatnak, — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal — minőségileg — párhuzamba nem tehetők. — — — — —

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.